

Corvus – přístupná sada pro Android

**Rodina aplikací, které zpřístupňují mobilní telefony s Androidem
nevidomým a zrakově postiženým uživatelům**

Corvus – Začínáme

Verze příručky „Corvus – Začínáme“ – prosinec 2025

© 2014–2025 Touch&Speech n. o.

Obsah

1. Úvod	4
1.1 Jaký je rozdíl mezi Corvus Environment a Corvus Reader?	4
2. Instalace a počáteční nastavení Corvus a vašeho smartphonu s Androidem.....	6
2.1 Začneme instalací	6
2.2 Nastavení nebo instalace syntézy řeči	6
2.3 Instalace sady aplikací Corvus	7
2.4 Počáteční nastavení aplikace Corvus a vašeho telefonu	8
2.4.1 První spuštění Corvus.....	8
2.4.2 Další doporučená nastavení Androidu	11
2.4.3 Další nastavení v Corvus (pro nevidomé uživatele)	12
2.4.4 Další nastavení v aplikaci Corvus (pro zrakově postižené)	12
2.4.5 Odinstalování aplikace Corvus	12
3. Začínáme s prostředím Corvus	14
3.1 Začneme	14
3.2 Dvnitř a ven	14
3.3 První hovor z kontaktů a seznamu hovorů	15
3.4 Přijímání, vedení a ukončování hovoru	16
3.5 Volání pomocí vytočení čísla z klávesnice	18
3.6 Použití alfanumerické klávesnice „Standard Keys“ a vyhledávání kontaktu	19
3.7 Použití alfanumerické klávesnice QWERTY a vyhledávání kontaktu	21
3.8 Vytvoření nového kontaktu pomocí kontextového menu	23
3.9 Vytvoření nového kontaktu z registru a z číselníku	23
3.10 Napišme naši první textovou zprávu	24
3.11 Přečtěme si naši první SMS	25
3.12 Hlasové diktování	27
3.13 Braillova klávesnice (část 1): Začínáme	28
3.14 Braillova klávesnice (část 2): Psaní na stole a nastavení	30
3.15 Braillova klávesnice (část 3): Práce s textem	30
4. Začínáme s Corvus Čtečka obrazovky	33
4.1 Základní funkce čtečky obrazovky	33
4.2 Rychlá nastavení a lišta oznámení	34
4.3 Chytré zaostření	34
4.4 Posuvníky	35
4.5 Nedávné, Domů, Zpět	35

4.6 Dolů a doprava	36
4.7 Používání braillové klávesnice v čtečce Corvus.....	37
4.8 Práce s webovými stránkami	38
4.8.1 Začínáme s webem	38
4.8.2 Nastavení prohlížení webových stránek.....	39
4.8.3 Používání braillové klávesnice na webu.....	40
4.9 Smartphone s aplikací Corvus Reader dočasně v rukou vidoucí osoby.....	41
5. A co dál? – Závěr.....	43

1. Úvod

Od roku 2013 vyvíjí nezisková organizace Touch&Speech vlastní sadu aplikací, které zpřístupňují mobilní telefony s operačním systémem Android nevidomým a slabozrakým osobám. Název naší sady aplikací je Corvus.

Mimochodem Víte, co vlastně znamená název naší sady aplikací? Corvus je latinsky havran. V přírodě je havran symbolem inteligence, ale vyznačuje se také svým specifickým hlasem. Věříme, že náš Corvus, který k vám promlouvá svým hlasem, bude pro vás také symbolem inteligence, kterou vám zprostředkovává prostřednictvím vašeho smartphonu.

Označení Corvus jako „sada aplikací“ naznačuje, že se nejedná o jednu aplikaci, ale o komplexní softwarový balík skládající se ze dvou hlavních částí, a to aplikací Corvus Environment a Corvus Reader.

Průvodce „Corvus – Začínáme“ vás provede těmito základními tématy:

- Instalace a počáteční nastavení Corvus a vašeho smartphonu s Androidem
- Začínáme s Corvus Environment
- Začínáme s Corvus Screen Reader

Tento dokument je určen jako referenční příručka. Neobsahuje podrobný popis fungování jednotlivých částí aplikační sady. Doporučujeme uživatelům, aby si přečetli také podrobný uživatelský manuál, který obsahuje kompletní popis speciálního prostředí a aplikace Corvus Screen Reader. Najdete jej na webových stránkách uvedených na konci této příručky.

1.1 Jaký je rozdíl mezi Corvus Environment a Corvus Reader?

Abychom co nejvíce zjednodušili a zefektivnili provádění běžných úkolů pomocí smartphonu, vyvinuli jsme sadu aplikací, včetně vlastního spouštěče, zabudovaného do jednotného uživatelského prostředí. To znamená, že zatímco ve standardních aplikacích pro Android vypadá každá obrazovka jinak a kromě nezbytných informací obsahuje také mnoho zbytečných informací, v našem prostředí jsou obrazovky velmi jednoduché, funkční a poskytují vám přesně ty informace, které potřebujete. Slepým uživatelům promlouvají hlasem podle vašeho výběru a zrakově postiženým uživatelům nabízejí snadno rozlišitelné ikony a kontrastní velká písma. Toto speciální uživatelské prostředí, vyvinuté speciálně pro slepé a zrakově postižené uživatele, nazýváme Corvus Environment a aplikace, které jej využívají, nazýváme aplikacemi Corvus Environment.

A i když je navigace na obrazovkách prostředí Corvus stejně intuitivní jako používání starého tlačítkového telefonu, Corvus plně využívá inteligence smartphonů a rozhodně nezaostává, co se týče funkčnosti. V prostředí Corvus můžete volat, posílat textové zprávy, posílat e-maily, pracovat s dokumenty, stahovat a číst knihy. Prostor Corvus má několik funkcí speciálně pro nevidomé, které vám umožňují rozpoznávat bankovky, třídit prádlo, zjistit, zda váš partner zapomněl zhasnout světlo v kuchyni, a dokonce vám pomohou navigovat nebo identifikovat kompot ve spíži.

A zatímco Corvus Environment obsahuje desítky vlastních aplikací, Corvus Reader zpřístupňuje nevidomým všechny ostatní aplikace a standardní prostředí Android. Samozřejmě má podobně snadné a intuitivní ovládání a používá dokonce stejnou klávesnici jako aplikace Corvus Environment. Díky Corvus nejste omezeni na funkce, které jsme pro vás připravili, ale můžete používat i jiné aplikace

pro Android. Uživatelé Corvus rádi používají nejen aplikace primárně určené k usnadnění života lidem se zrakovým postižením (např. Be My Eyes – dobrovolnická pomoc přes telefon, navigační aplikace pro nevidomé, aplikace pro rozpoznávání objektů nebo textů atd.), ale díky Corvus mají také přístup k internetu, sociálním sítím nebo například aplikacím pro nákup jízdenek a dalším, které mohou být užitečné jak pro ně, tak pro lidi bez postižení.

Důležité je, že Corvus se vám nijak nevnučuje. Používáte pouze to, co vám vyhovuje. Kombinace prostředí Corvus a čtečky Corvus Reader je ideální pro většinu uživatelů. Je však také možné používat pouze čtečku Corvus Reader, například proto, že již jste zvyklí na standardní prostředí Android. Používáte standardní spouštěč Android a volíte naši čtečku pro její rychlou odezvu a vynikající ovládání.

2. Instalace a počáteční nastavení Corvus a vašeho smartphonu s Androidem

2.1 Začneme instalací

Corvus lze nainstalovat na smartphony s operačním systémem Android. Podporované verze operačního systému najdete na webových stránkách Corvus, které jsou uvedeny také na konci této příručky. Způsob instalace Corvus a nastavení smartphonu, které musí být provedeno přímo v operačním systému, se může lišit v závislosti na verzi operačního systému Android, nebo na tom, zda používáte telefon s tzv. „čistým“ Androidem nebo s nějakým doplňkovým rozhraním (např. One UI od SAMSUNG), atd. Proto vám tato příručka nemůže poskytnout zcela přesné pokyny, ale pouze obecnější body, které je důležité při instalaci dodržet. Názvy položek v nabídce Android a všechny zobrazené systémové zprávy jsou proto pouze orientační a v jednotlivých případech se mohou od tohoto návodu lišit.

Některá nastavení v prostředí Android mohou být obtížnější najít. Proto ihned po vstupu do Nastavení v Androidu (nikoli v prostředí Corvus) doporučujeme použít vyhledávací pole k zadání očekávaného názvu, nebo ještě lépe, pouze části názvu nastavení, které chcete najít. Poté vyberte požadované nastavení ze seznamu navrhaných možností.

Před instalací Corvus doporučujeme provést následující kroky a zkontrolovat tato nastavení telefonu (může to výrazně usnadnit první kroky nevidomé osoby s telefonem):

- Vaše připojení k internetu (ať už přes WiFi nebo mobilní data) by mělo být nastaveno a aktivní.
- Zkontrolujte, zda je vybrán správný jazyk (ovlivňuje to rozpoznávání řeči atd.).
- Při výměně telefonu přeneste data ze starého zařízení, pokud je to nutné (pro vidoucí asistenty je pohodlnější provést tento přenos, když na telefonu neběží žádná asistenční technologie, protože instalace Corvus výrazně mění způsob ovládání telefonu, což je nezbytné pro nevidomé, ale může být matoucí pro vidoucí).
- Aktualizujte operační systém (zkuste to několikrát).
- Aktualizujte všechny ostatní aplikace v telefonu prostřednictvím Google Play nebo Play Store.
- Důrazně doporučujeme, aby začátečníci deaktivovali ochranu PIN kódem SIM karty (jakmile se naučíte používat Corvus, můžete ochranu znovu aktivovat, pokud to považujete za nutné).
- Spusťte poprvé webový prohlížeč Chrome a proveďte jeho počáteční nastavení.

Instalace aplikace Corvus se skládá z následujících kroků

- Nastavení nebo instalace vhodného syntetizátoru řeči.
- Instalace sady aplikací Corvus
- Počáteční nastavení aplikace Corvus a vašeho telefonu.

2.2 Nastavení nebo instalace syntézy řeči

Aby váš smartphone poskytoval hlasovou zpětnou vazbu (jednoduše řečeno, aby byl schopen „mluvit“), musíte mít kromě Corvus nainstalován a správně nakonfigurován syntetizátor řeči.

Ten je zabudován přímo do aplikace Corvus. Jedná se o syntézu řeči eSpeak, která se vyznačuje především vysokou spolehlivostí, což je pro nevidomé uživatele velmi důležité. eSpeak má velmi dobré odezvy a v případě potřeby lze nastavit extrémně vysokou rychlost řeči. Pokud se rozhodnete

používat zabudovaný eSpeak, můžete jeho použití nakonfigurovat přímo v nastavení Corvus po instalaci Corvus.

Mnoho uživatelů však považuje příliš mechanický zvuk eSpeak za nevýhodu. Proto Corvus umožňuje také použití jakékoli jiné syntézy řeči nainstalované ve vašem smartphonu. Je vhodné nastavit ji ve vašem telefonu před instalací Corvus, aby Corvus mohl začít mluvit ihned po spuštění.

Drtivá většina dnešních smartphonů má předinstalovanou syntézu řeči. Někdy je však nutné stáhnout příslušné jazykové balíčky. K tomu potřebujete při nastavování syntézy řeči aktivní připojení k internetu. Nejčastěji se používá syntéza Google TTS, v telefonech SAMSUNG je předinstalována také syntéza od tohoto výrobce telefonů.

Typ syntézy a její jazyk můžete vybrat v nastavení systému Android. Vyhledejte položku „Text-to-speech“ (Převod textu na řeč) nebo podobnou. Najdete ji například v „Nastavení přístupnosti“, „Snadné použití“ nebo „Jazyk a zadávání“ atd. Zde si obvykle můžete přehrát ukázkou hlasu, abyste si poslechli, jak zní.

Pokud se vám nelíbí eSpeak nebo předinstalovaná syntéza ve vašem telefonu, můžete nainstalovat jakoukoli běžnou syntézu, která podporuje váš jazyk, např. z Google Play (nebo Play Store). Nejběžnější jsou bezplatný syntetizátor řeči RH Voice a placené syntetizátory Vocalizer TTS a Acapela TTS. Můžete však vyzkoušet i jiné dostupné syntetizátory.

Vybranou syntézu můžete nainstalovat stejně jako jakoukoli jinou běžnou aplikaci. Obvykle je však nutné spustit aplikaci syntézy, vybrat požadovaný jazyk a stáhnout příslušný jazykový balíček. Při instalaci a nastavení konkrétního hlasu, kterým chcete, aby váš telefon Corvus mluvil, postupujte podle pokynů poskytnutých tvůrci vámi vybrané syntézy. Po instalaci syntézy do zařízení ji musíte také nastavit jako výchozí podle postupu popsaneho výše.

2.3 Instalace sady aplikací Corvus

V současné době nedistribujeme program Corvus prostřednictvím Google Play nebo Play Store. Instalační soubor APK Corvus si můžete stáhnout z oficiálních webových stránek Corvus uvedených na konci této příručky, nebo vám jej může poskytnout váš prodejce. Pokud jste instalační soubor Corvus.apk nestáhli z internetu pomocí svého smartphonu, zkopírujte jej standardním způsobem z počítače do paměti mobilního telefonu nebo na paměťovou kartu.

Instalace se spustí klepnutím na stažený nebo zkopírovaný soubor APK. Můžete jej aktivovat přímo po stažení z internetového prohlížeče nebo z oznamovací lišty po stažení, nebo jej najít a aktivovat pomocí libovolného správce souborů.

Jelikož aplikace není nainstalována z Google Play, budete vyzváni k povolení instalace aplikací z jiných zdrojů. Tuto možnost je nutné povolit. Android vám může nabídnout možnost povolit instalaci pouze z aplikace, ze které právě instalujete Corvus, nebo vám poskytne seznam všech relevantních aplikací a vy budete muset aplikaci v tomto seznamu vyhledat. Buď aplikaci přímo udělejte příslušné oprávnění, nebo v seznamu nabízených aplikací zaškrtněte aplikaci, ze které bude Corvus moci instalovat. Ve výchozím nastavení to může být prohlížeč Chrome (pokud instalujete Corvus přímo z internetu) nebo aplikace Moje soubory (pokud jej instalujete z této aplikace).

Pokud se nezobrazí výzva k povolení instalace aplikací z jiných zdrojů a instalace Corvus v důsledku toho selže, vyhledejte oprávnění k instalaci aplikací z jiných zdrojů sami. V nastavení Androidu „ “ (nebo pomocí vyhledávacího pole) zkuste vyhledat něco jako „Install unknown apps“ (Instalovat

neznámé aplikace). Například na zařízeních SAMSUNG s Androidem 16 je toto nastavení skryto v položce „Aplikace“, kde je třeba aktivovat položku „Další možnosti“ (může být také označena třemi tečkami nebo ozubeným kolečkem). Zde aktivujte „Speciální přístup“ a poté „Instalovat neznámé aplikace“. Ze zobrazeného seznamu vyberte aplikace, které bude Corvus moci instalovat. Ve výchozím nastavení to může být prohlížeč Chrome nebo aplikace Moje soubory. Poté restartujte instalaci Corvus klepnutím na stažený soubor APK.

Pokud instalace stále končí chybou a používáte zařízení SAMSUNG, otevřete v nastavení Androidu sekci „Zabezpečení a soukromí“. Zde vypněte funkci „Automatický blokovač“ (tuto funkci pravděpodobně nenajdete na telefonech jiných výrobců než SAMSUNG). Dále aktivujte položku „Zabezpečení aplikací“ a poté položku „Ochrana aplikací“. Zde najdete a aktivujte „Další možnosti“ (mohou být označeny třemi tečkami nebo ozubeným kolečkem) a poté „Ochrana aplikací – nastavení“, kde můžete zrušit zaškrtnutí možnosti Ochrana aplikací (nebo ji vypnout).

V některých případech může být instalace Corvus také odmítnuta funkcí Play Protect. V takovém případě budete muset instalaci potvrdit v okně s varováním Play Protect (odkaz pro potvrzení se nachází v informačním textu) nebo, stejně jako v předchozím případě, můžete dočasně deaktivovat funkci Play Protect v nastavení Androidu, kde otevřete sekci „Zabezpečení a soukromí“. Zde v části „Zabezpečení aplikací“ přejděte do Google Play Protect, kde aktivujte „Nastavení“ (označené také třemi tečkami nebo ozubeným kolečkem) a zrušte zaškrtnutí políčka „Kontrola aplikací pomocí Play Protect – Play Protect může kontrolovat toto zařízení...“. Poté klikněte na tlačítko „Vypnout“. V tomto kroku můžete být požádáni o ověření heslem nebo otiskem prstu.

Vzhledem k tomu, že struktura jednotlivých položek nastavení Androidu se velmi často mění, můžete si také pomoci vyhledáváním v nastavení Androidu. Poté zkuste znovu nainstalovat Corvus, jak je popsáno na začátku této kapitoly, a nic by vám v tom nemělo bránit.

Od tohoto kroku bude instalace probíhat stejným způsobem jako při instalaci jakékoli jiné aplikace. Po instalaci můžete Corvus spustit.

2.4 Počáteční nastavení aplikace Corvus a vašeho telefonu

Abyste mohli pokračovat v nastavení Corvus, musíte ovládat alespoň základní operace v prostředí Corvus. Snažili jsme se, aby ovládání bylo co nejintuitivnější. Položky v prostředí Corvus jsou uspořádány do stromové struktury a mezi jednotlivými položkami v seznamech se můžete pohybovat přejetím prstem dolů a zpět nahoru. Pokud se potřebujete ponořit do položky nebo ji potvrdit, dvakrát klepněte prstem na obrazovku. Vrátit se můžete přejetím prstem doleva. Pokud i přes svou jednoduchost shledáte aplikaci Corvus nedostatečně intuitivní nebo pokud vám tento stručný přehled nepomohl, doporučujeme vám přečíst si alespoň první kapitoly další části příručky – Začínáme s prostředím Corvus.

Základní nastavení aplikace Corvus a vašeho telefonu se konfiguruje v prostředí Corvus, do kterého se dostanete po spuštění aplikace Corvus, ale některá nastavení bude také nutné konfigurovat v základních nastaveních systému Android.

2.4.1 První spuštění Corvus

Po prvním spuštění Corvus se na obrazovce může zobrazit zpráva, že naše aplikace byla vytvořena pro starší verzi Androidu a proto nemusí na vašem telefonu fungovat správně. Tato zpráva se zobrazuje,

protože Corvus se snaží poskytovat přístup nejen k nejnovějším funkcím Androidu ( ), ale také k funkcím, které nové aplikace nedokážou ovládat. Tato systémová zpráva, která může vypadat alarmující, proto není pravdivá. Je to cena, kterou platíme za to, že můžeme ovládat funkce smartphonu z prostředí Corvus, které bychom jinak mohli ovládat pouze pomocí čtečky obrazovky, pokud by Corvus tuto zprávu ignoroval. Corvus je vždy testován s nejnovější verzí Androidu a využívá nejnovější dostupné technologie. Proto se nemusíte obávat, že byste tuto informaci ignorovali.

Na starších verzích Androidu může systém po instalaci Corvus po stisknutí tlačítka Domů vyzvat k výběru výchozí domovské obrazovky. Pokud v zobrazeném okně vyberete Corvus, Corvus se nastaví jako domovská obrazovka a okamžitě se spustí.

Pokud jste správně nastavili jeden z předinstalovaných syntetizátorů poskytovaných výrobcem telefonu nebo pokud jste nainstalovali a nastavili jiný syntetizátor, jak je popsáno v předchozí kapitole, měli byste po správném spuštění Corvus slyšet, jak telefon přečte to, co se zobrazuje na jeho obrazovce. Pokud se tak nestane, zkontrolujte následující:

- Telefon by neměl být v režimu Nerušit.
- Zkuste resetovat syntézu řeči gestem 2-SHIFT přejetím prstem doprava. V aplikaci Corvus používáme tlačítko pro snížení hlasitosti jako 2-SHIFT. Stiskněte tlačítko pro snížení hlasitosti a měli byste slyšet dva tóny v rychlém sledu. Podržte tlačítko a přejeďte prstem doprava po obrazovce.
- Pokud Corvus stále nemluví, opakujte gesto dvakrát za sebou. Tím vynutíte použití syntézy řeči eSpeak. Poté zkontrolujte nastavení syntézy řeči popsané v předchozí kapitole.

Slepým uživatelům bychom rádi sdělili, že prostředí Corvus, do kterého jste vstoupili po spuštění Corvus, je speciální uživatelské prostředí pro slepé a zrakově postižené uživatele, které má vlastní hlasovou odezvu. Pokud tedy instalujete Corvus sami pomocí jiného čtecího programu, musíte tento čtecí program po vstupu do prostředí Corvus vždy deaktivovat. V opačném případě nebude Corvus fungovat správně. Při popisu počátečních nastavení se však zaměříme především na běžnější případ, kdy nevidomému uživateli s instalací a konfigurací Corvus pomáhá vidoucí asistent. Předpokládáme, že nevidomí uživatelé, kteří jsou schopni nainstalovat Corvus sami pomocí jiného čtecího programu, budou schopni z tohoto popisu odvodit postup, který budou používat, dokud nebude Corvus, včetně jeho vlastního vestavěného čtecího programu Corvus Reader, plně funkční.

Nyní je třeba provést tyto tři kroky:

- zkontrolujte nastavení Androidu přímo z prostředí Corvus,
- aktivujte licenci Corvus.
- znovu zkontrolujte nastavení Androidu z prostředí Corvus.

Chcete-li Corvus přiřadit nezbytná počáteční oprávnění, postupujte takto:

- Dvakrát klepněte na položku Menu a přejeďte dolů v podnabídce, kde najdete položku Nápověda, kterou také aktivujete dvojítm klepnutím. Poté najdete a aktivujete položku Zkontrolovat nastavení Androidu.
- Zobrazí se zpráva, že čtečka obrazovky Corvus není aktuálně aktivována a že systémové dialogy nebudou namluveny, dokud ji neaktivujete.
  - Pokud instalujete Corvus s viděním, tato informace se vás netýká.
  - Pokud instalujete Corvus bez zraku, budete muset vždy aktivovat aktuální čtečku obrazovky po zobrazení systémového dialogového okna (tj. po opuštění prostředí Corvus), abyste mohli provést příslušná nastavení v prostředí Android. Kdykoli se po

provedení nastavení vrátíte do prostředí Corvus, budete muset deaktivovat aktuální čtečku obrazovky. Je proto dobré si to zapamatovat a předem si nastavit vhodnou zkratku pro deaktivaci/reaktivaci původní čtečky obrazovky.

Po přečtení zprávy ji dvojitým klepnutím zavřete.

- Zobrazí se seznam nastavení, která je třeba provést, nebo oprávnění, která je třeba přiřadit. Dvakrát klepněte na každou položku v seznamu, pečlivě si přečtěte vysvětlení, znovu dvakrát klepněte a pokud chcete aktivovat popsanou funkci, v dalším kroku vyberte Potvrdit dvojitým klepnutím (nebo přejetím a dvojitým klepnutím). Proveďte potřebnou operaci v systémovém dialogovém okně, které se zobrazí. Aby Corvus fungoval správně, doporučujeme zejména novým uživatelům aktivovat všechna požadovaná oprávnění ze seznamu.
- Pokud se po aktivaci jednoho z oprávnění ocitnete zpět na hlavní obrazovce Corvus v položce Menu, vraťte se do ovládání nastavení Androidu, jak je popsáno v prvním bodě, a pokračujte v přiřazování jednotlivých oprávnění.
- Jednou z položek v seznamu je Aktivní čtečka obrazovky. Položka je nastavena na „Vypnuto“. Klepněte na položku, přečtěte si zobrazené informace a klepněte znovu. Poté:
  - Pokud instalujete Corvus vizuálně, přejed'te prstem dolů, vyberte položku „Aktivovat v tichém režimu (pro zrakově postižené)“ a klepnutím ji aktivujte. Důvodem je to, že aktivovaný čtecí program obrazovky výrazně mění způsob ovládání smartphonu, což by pro vidoucího člověka způsobilo značné komplikace při provádění dalších nastavení. Nyní pouze povolíme příslušnou službu v systému a čtecí program samotný aktivujeme v posledním kroku, pokud instalujeme telefon pro nevidomého uživatele.
  - Pokud provádíte instalaci bez zraku, můžete klepnout na „Aktivovat v mluveném režimu (pro nevidomé)“, aby Corvus Reader začal mluvit, jakmile získá všechna potřebná oprávnění.
- V části „Přístupnost“ (v nastavení Androidu) najděte sekci „Služby“ nebo „Nainstalované aplikace“ nebo podobnou položku a přejděte do služby „Corvus“, kterou můžete aktivovat přepnutím příslušného přepínače do polohy Zapnuto.
- Pokud se po klepnutí na položku Corvus ve vyšších verzích Androidu zobrazí varování, že omezená nastavení pro tuto službu nejsou z bezpečnostních důvodů k dispozici nebo že aplikaci byl odepřen přístup, potvrďte tlačítkem OK. POZOR! Vidícím uživatelům se může zdát, že položka Corvus v seznamu služeb není k dispozici. Je však možné a nutné na ni klepnout a poté potvrdit varování. V opačném případě nebude možné pokračovat v důležitých nastaveních.
- Poté použijte šipku v levém horním rohu nebo tlačítko „Navigovat nahoru“ (nikoli tlačítko „Zpět“) pro návrat do „Nastavení Android“, přejděte do „Aplikace“ a vyberte „Corvus“ z nainstalovaných aplikací. Aktivujte tlačítko „Další možnosti“ (pro vidoucí uživatele se jedná o tři tečky v řadě v pravém horním rohu obrazovky) a potvrďte možnost povolit omezená nastavení. V tomto kroku můžete být vyzváni k zadání hesla nebo ověření otiskem prstu. Pokud nevidíte tři tečky v pravém horním rohu (nebo tlačítko „Další možnosti“), pravděpodobně jste přeskočili klepnutí na službu Corvus a následné varování. Vraťte se zpět a postupujte podle předchozího kroku.
- Poté se vraťte do „Nastavení Androidu“. V části „Usnadnění přístupu“ najděte sekci „Služby“ nebo „Nainstalované aplikace“ nebo podobnou položku a vyhledejte službu „Corvus“. Klepněte na ni a aktivujte ji přepnutím přepínače do polohy Zapnuto.
- Zobrazí se bezpečnostní varování spolu s informacemi o tom, k čemu má Corvus Reader přístup. Potvrďte informace stisknutím tlačítka Povolit.
- Pokračujte v přiřazování oprávnění a nastavení podle seznamu v části Kontrola nastavení Androidu v nápovědě Corvus, dokud již nelze přiřadit žádná další oprávnění.

Po provedení počáteční kontroly nastavení Androidu aktivujte licenci Corvus. Aktivace licence se nachází také v nápovědě Corvus v části „Licence“. Tam vyberte „Online aktivace“ a poté ze seznamu vyberte typ licence, kterou chcete aktivovat (v závislosti na licencích dostupných v době instalace Corvus a na tom, zda jste si licenci zakoupili nebo máte zájem o bezplatnou licenci). Poté postupujte podle pokynů v průvodci aktivací. K provedení aktivace je nutné mít telefon připojený k internetu a v závislosti na typu aktivace může být také nutné mít nainstalovanou příslušnou SIM kartu.

Po úspěšné aktivaci licence Corvus budou odemčeny další funkce, které mohou vyžadovat přiřazení jiných oprávnění než těch, která již byla přiřazena. Vraťte se proto do nápovědy Corvus a v části „Kontrola nastavení Android“ postupujte podle výše popsaného postupu a přiřaďte nově zobrazená oprávnění, dokud již nelze přiřadit žádná další oprávnění.

2.4.2 Další doporučená nastavení Androidu

Po instalaci Corvus a provedení počátečních nastavení (jak je popsáno v předchozí kapitole) doporučujeme provést také další nastavení v závislosti na typu telefonu. Nejprve zvažte nastavení přímo v prostředí Android, tj. mimo prostředí Corvus. Můžeme k nim však přistupovat také z nabídky prostředí Corvus tak, že přejdeme do nabídky MENU > NASTAVENÍ > VYBRANÁ NASTAVENÍ ANDROID a poté klepneme na „Všechna nastavení“.

Opět platí, že některá z níže uvedených nastavení nemusí být pro vaše zařízení, verzi operačního systému, překryv výrobce atd. k dispozici nebo mohou mít odlišný název.

Většina telefonů umožňuje aktivovat funkci, která vám umožní zrušit hovor stisknutím tlačítka napájení. Doporučujeme tuto funkci aktivovat. Obvykle ji najdete v nastavení Androidu, v části „Přístupnost“, v sekci „Ovládání systému“ nebo v sekci „Interakce a obratnost“ (na zařízeních SAMSUNG).

Na zařízeních SAMSUNG můžete také nastavit přijímání hovorů stisknutím tlačítka pro zvýšení hlasitosti na stejném místě.

Zvažte také tato nastavení:

- Režim zobrazení – pro osoby se zrakovým postižením je často vhodné zvážit tmavý režim
- Ochrana očí nebo modrý filtr – může být vhodný pro osoby se zrakovým postižením
- Jas – nízký pro nevidomé, vysoký pro osoby se zrakovým postižením,
- Adaptivní jas – vypnutý,
- Boční panely – vypnuté,
- Citlivost dotyku – zapnuto,
- Spořič obrazovky – žádný,
- Typ zámku obrazovky – žádný (vhodný pro úplné začátečníky; pokročilí uživatelé mohou samozřejmě použít také biometrické údaje. Pokud nastavujete PIN nebo heslo, doporučujeme heslo, protože na rozdíl od PINu jej uživatel bude moci zadat pomocí klávesnice Corvus),
- Always On Display a související funkce – vypnuto,
- Otočení obrazu – zakázáno pro zrakově postižené,
- Boční tlačítko / Dlouhé stisknutí – nabídka Vypnutí
- Tlačítko klávesnice na navigační liště – zapnuto
- Tlačítko usnadnění přístupu – deaktivováno
- Boční tlačítko a tlačítko pro zvýšení hlasitosti – TalkBack (k dispozici pouze na zařízeních Samsung)

- Tlačítka pro zvýšení a snížení hlasitosti – Corvus (nebo nic, podle vašeho uvážení)

2.4.3 Další nastavení v Corvus (pro nevidomé uživatele)

V prostředí Corvus, konkrétně v MENU > NASTAVENÍ, doporučujeme nevidomým uživatelům zvážit následující nastavení

- DISPLAY > Velikost písma – Velmi malé
- KEYBOARD > Povolit tlačítka zpět a menu – Povolené

!!! POZOR !!! Kromě toho důrazně doporučujeme, pokud jste nastavili telefon a Corvus v režimu pro slabozraké (bez spuštěného Corvus Reader), ale nyní jej bude používat také nevidomý uživatel, nastavit položku „Automaticky aktivovat při opuštění Corvus“ v MENU > NASTAVENÍ > ČTEČKA OBRAZOVKY na „Zapnuto“ klepnutím na ni. Tato možnost výrazně mění způsob ovládání standardních aplikací Android. Pro nevidomé uživatele je však nezbytná!

2.4.4 Další nastavení v aplikaci Corvus (pro zrakově postižené)

V prostředí Corvus, konkrétně v MENU > NASTAVENÍ, doporučujeme zrakově postiženým uživatelům (těm, kteří ještě nejsou výhradně závislí na hlasové odezvě) zvážit následující nastavení

- PROSTŘEDÍ > Způsob ovládání – tlačítka a gesta (tzv. režim Touch, nevhodný pro nevidomé uživatele),
- DISPLAY > Velikost písma – velmi velká
- KEYBOARD > Povolit tlačítka Zpět a Menu – Povolit
- zda má být hlasová odezva ve výchozím nastavení povolena nebo zakázána a zda ji uživatel při používání Corvus povolí pouze v případě, že ji skutečně potřebuje, nebo ji zakáže, pokud mu vadí:
  - ŘEČ > Nepoužívat hlasový výstup – vypnuté / zapnuté (určuje výchozí stav)
  - GESTA > UNIVERZÁLNÍ GESTA > Gesto pro resetování TTS také umožňuje deaktivovat hlasový výstup – zapnuto (umožňuje aktivaci speciálního menu)
- V případě potřeby je také možné aktivovat Corvus Reader, který čte obsah obrazovky v aplikacích třetích stran. Corvus Reader však výrazně mění ovládání telefonu mimo prostředí Corvus, proto je vhodné jej zapnout pouze v případě, že uživatel se zrakovým postižením hlasový přístup skutečně potřebuje. V opačném případě můžete pro snazší práci s aplikacemi mimo Corvus zvážit také použití funkce zvětšení obrazovky v , která je obvykle součástí samotného systému Android. Pokud potřebujete aktivovat Corvus Reader, přejděte do MENU > NASTAVENÍ > ČTEČKA OBRAZOVKY > Automaticky aktivovat při opuštění Corvus a nastavte jej na „Zapnuto“.

2.4.5 Odinstalování aplikace Corvus

Aplikaci Corvus lze odinstalovat prostřednictvím správce aplikací, stejně jako jakoukoli jinou aplikaci. Ve starších verzích operačního systému Android však tlačítko pro odinstalování nemusí být k dispozici. V takovém případě postupujte následovně:

- V prostředí Corvus aktivujte položku MENU > NASTAVENÍ > VYBRANÁ NASTAVENÍ ANDROIDU > Všechny výchozí aplikace.

- Změňte výchozí aplikace pro jednotlivé činnosti (telefonní aplikace, SMS aplikace, domovská aplikace atd.) na jiné než Corvus.
- Nyní budete moci Corvus odinstalovat standardním způsobem.

3. Začínáme s prostředím Corvus

3.1 Začneme

V této kapitole vám poprvé představíme prostředí Corvus. Zjistíte, jak snadné je procházet jeho nabídkou, a díky prvním dvěma gestům si na hlavní obrazovce prohlédneme informace o stavu telefonu.

Předpokládáme, že již víte, jak správně držet telefon, kde se nachází dotyková obrazovka a kde jsou ostatní ovládací prvky. Předpokládáme také, že jste již telefon zapnuli a že je Corvus správně nainstalován a aktivován.

Pokud nejste zvyklí na dotykové displeje, budete si nejprve muset nacvičit lehké přejíždění prstem po displeji. Přejíždění prstem je jako rychlé pohladění dotykového displeje. Držte telefon v jedné ruce a prstem druhé ruky přejíždějte směrem dolů. Začněte v horní třetině displeje, ale ne přímo u horního okraje, a skončete v dolní třetině displeje. Gesto je třeba provést určitou rychlostí, nemělo by být příliš pomalé. Pokud jste to provedli správně a obrazovka se odemkla, Corvus zazvoní a oznámí vám některé informace. Obsah není v tuto chvíli důležitý, důležité je, že se vám podařilo aktivovat Corvus. Zkuste podobným způsobem přejet prstem zdola nahoru. V zásadě nakreslete prstem oblouk. Začněte ve vzduchu, dotkněte se displeje a prst znovu zvedněte. Můžete střídát pohyby prstem a důkladně je procvičovat. Pro jistotu si uvědomte, že pohyb prstem by měl být plynulý. Neměli byste prst položit na displej, po chvíli ho stáhnout a po další chvíli ho znovu zvednout. V takovém případě smartphone ne vždy zareaguje. Pamatujte, že při ovládání telefonu nezáleží na tom, kde se dotknete obrazovky. Důležité jsou gesta, která na obrazovce provádíte.

Pohyb prstem dolů je v zásadě stejný jako stisknutí šipky dolů na klasické fyzické klávesnici. Podobně pohyb prstem nahoru je stejný jako stisknutí šipky nahoru. Jedním pohybem prstem se vždy posunete o jednu položku dolů v seznamu.

Podívejme se tedy na seznam na hlavní obrazovce Corvus. První položka v seznamu se nazývá Menu, nebo spíše Corvus oznamuje vstup do menu. Spolehlivě se k němu dostanete stisknutím tlačítka HOME. Jelikož je tato položka na začátku seznamu, můžete si ostatní položky prohlédnout přejetím prstem dolů. Na hlavní obrazovce najdete stav baterie a signálu a na konci seznamu dnešní datum a čas. Také poznáte, že jste na konci seznamu, protože Corvus při přejetí prstem vydá zvukový signál a navíc zopakuje poslední položku. Zpět do seznamu se můžete vrátit přejetím prstem nahoru. Upozorňujeme, že Corvus nejen oznamuje jednotlivé položky, ale na konci vám také sdělí, u které položky se právě nacházíte a kolik položek je celkem. To, že jste na začátku seznamu, poznáte podle charakteristického pípnutí a také podle toho, že se položka při přejetí prstem opakuje. Tečka ve formě čáry, která se přidá k položce ve směru, kterým nemůžete pokračovat, pomůže zrakově postiženým uživatelům identifikovat začátek a konec seznamu.

Tak jsme se naučili první dvě gesta, která potřebujeme k ovládání Corvus. Přejetí prstem dolů a nahoru je v zásadě stejné jako šipky dolů a nahoru na klasické klávesnici. Spustili jsme Corvus a okamžitě se podívali na informace o stavu našeho telefonu.

3.2 Dovnitř a ven

Zde vás seznámíme podrobněji s prostředím Corvus. Naučíte se, jak vstoupit do menu, jak zobrazit jeho položky a jak se vrátit zpět. Seznámíte se tak se seznamem aplikací, které náš Corvus integruje.

Předpokládáme, že již znáte svůj telefon a víte, jak používat gesta přejetím nahoru a dolů.

Než začneme, ujistěte se, že jste na první položce na hlavní obrazovce, kterou Corvus oznamuje jako položku menu. Nyní vám ukážeme, jak tuto položku aktivovat. Jinými slovy, jak vstoupit do této položky. Nyní jste na položce menu, do které můžete vstoupit klepnutím. Jedná se o gesto, při kterém dvakrát rychle za sebou klepnete prstem na obrazovku telefonu. Opět nezáleží na tom, kde na obrazovce klepnete. Důležité je, abyste to udělali dostatečně rychle. Pokud jste klepli správně, Corvus znovu zazní a oznámí název okna menu a první položku v seznamu tohoto okna, kterou je telefon. To znamená, že jste úspěšně vstoupili do menu. Někdy to označujeme jako ponoření o úroveň hlouběji. Položky v seznamu menu můžete prohlížet stejným způsobem jako položky v seznamu na hlavní obrazovce, a to přejetím prstem dolů a zpět nahoru. V tomto seznamu najdete také například položku Aplikace, kde můžete vidět vše, co Corvus nabízí. Klepnutím na položku ji otevřete. Tím se dostanete hlouběji do aplikace. Když úspěšně otevřete položku Aplikace, Corvus vás upozorní, že jste vstoupili do okna aplikace a jste na první položce (např. Notebook) v seznamu položek. Samozřejmě, v době, kdy budete číst tento text, může být položek mnohem více, protože Corvus se rychle vyvíjí. Položky v seznamu můžete prohlížet přejetím prstem dolů a zpět nahoru. Tyto funkce také označujeme jako aplikace Corvus. Pokud se chcete vrátit o úroveň výš, můžete tak učinit pomocí druhého gesta, které vás naučíme. Nebojte se, je to velmi jednoduché. Chcete-li se vrátit o úroveň výš, přejeďte jednou prstem doleva. Opět lehce dotkněte displeje obloukem, přetáhněte prstem zprava doleva a okamžitě jej zvedněte. V Corvus se vrátíte do okna nabídky a ocitnete se na položce aplikace. Chcete-li se vrátit o další úroveň výš v seznámech, přejeďte znovu prstem doleva. Všimněte si, že můžete stát na jakékoli položce v seznamu, abyste se dostali o úroveň výš; nemusíte být na vrcholu. Pokud stojíte na položce nabídky na hlavní obrazovce a pokusíte se znovu přejít prstem doleva, nedostanete se o úroveň výš a Corvus vás na to upozorní zvukovým signálem.

Naučili jsme se tedy, jak zadávat jednotlivé položky v seznámech, zopakovali jsme si, jak procházet seznamy, a nakonec jsme se naučili, jak se vrátit na předchozí úroveň. Použili jsme gesto klepnutí, tj. dvakrát klepnutím jedním prstem kdekoli na obrazovce jsme vstoupili do menu. To lze přirovnat ke klávesě Enter na klávesnici. Naučili jsme se také, jak se vrátit o jednu úroveň zpět jednoduchým gestem přejetím prstem doleva.

3.3 První hovor z kontaktů a seznamu hovorů

Smartphone můžete používat k mnoha účelům, ale určitě ho máte pro volání. Na domovské obrazovce klepněte na první položku, Corvus Menu, abyste se dostali do seznamu, který začíná položkou telefon. Corvus řekne „položka menu telefon 1 z 9“. Přejetím prstem dolů se dostanete k položce kontakty. Corvus řekne „kontakty 2 z 9“. Klepnutím se dostanete do seznamu telefonních kontaktů uložených ve vašem smartphonu. Přejetím prstem dolů nebo nahoru se můžete pohybovat mezi kontakty, stejně jako na domovské obrazovce nebo v jakémkoli jiném seznamu položek. Corvus přečte jednotlivá jména a jejich pořadí v seznamu. Kontakty jsou seřazeny abecedně. V další části se naučíte, jak vyhledávat zadáním jména, které hledáte, ale prozatím musíte kontakt najít přejetím prstem. Řekněme, že hledáte Barbaru. Přejíždějte prstem dolů, dokud ji v seznamu nenajdete. Ale co když chcete zavolat Zuzaně? Seznam kontaktů je dlouhý a jeho procházení by vám mohlo způsobit bolest ruky. Můžete například zadat jméno Zuzana do vyhledávacího pole, pokud víte jak, ale Zuzana začíná na Z, takže bude určitě někde na konci seznamu. Najdete ji mnohem rychleji, pokud se naučíte další gesto, které vás přenese na poslední položku v seznamu. Tímto gestem je přejetí dvěma prsty směrem dolů. To, co děláte jedním prstem, když přejíždíte o jednu položku dolů, nyní děláte dvěma prsty současně. Přejetím prstem dolů odshora. A pravděpodobně jste již zjistili, že pokud potřebujete

zavolat Anku na začátku seznamu místo Zuzany, provedete stejné gesto opačně, tedy přejetím prstem nahoru dvěma prsty současně. Taková gesta dvěma prsty, kdy přejetím prstem oběma prsty v určitém směru, se také označují jako dvojité přejetí. Dobrý tip: pokud gesto nefunguje a nemůžete posouvat seznam, zkuste prsty více roztáhnout. Uživatelé často drží prsty u sebe, ale telefon je pak považuje za jeden velmi tlustý prst. A teď už konečně můžete volat. Ještě jedna připomínka: než začnete volat, nezapomeňte, že jste se ještě nenaučili, jak hovor ukončit, takže požádejte osobu, které voláte, aby hovor ukončila.

Například vyberete Betku ze seznamu kontaktů a zavoláte jí opětovným klepnutím na položku Betka. Volání se okamžitě zahájí.

Podobně funguje i seznam hovorů, který zaznamenává všechny příchozí, odchozí a zmeškané hovory. Klepněte na položku nabídky na domovské obrazovce a přejeďte prstem dolů, abyste našli položku Seznam. V seznamu Seznam jsou čtyři položky, kde najdete informace o svých hovorech. První položka obsahuje informace o volaných číslech, druhá položka obsahuje zmeškané hovory, třetí položka obsahuje přijaté hovory a čtvrtá položka obsahuje ostatní hovory. Některé typy telefonů ukládají odmítnuté hovory do položky ostatní hovory. Vraťme se k položce volaných hovorů. Když na ni klepnete, uvidíte poslední hovor, který jste před chvílí uskutečnili s Betkou. Kromě jména osoby, které jste volali, Corvus zobrazuje také datum a čas, kdy byl hovor uskutečněn. Procházením tohoto seznamu můžete procházet čísla, na která jste volali, a přímo z tohoto seznamu uskutečnit hovor klepnutím na něj. Seznamy zmeškaných, přijatých a dalších hovorů fungují stejným způsobem. Nakonec vám ukážeme, co se stane, když vám někdo volá a vy hovor nepřijmete. Tomu se říká zmeškaný nebo nepřijatý hovor. Samozřejmě by bylo nepraktické vždy kontrolovat seznam zmeškaných hovorů, abyste zjistili, zda tam není něco nového. Corvus si to pamatuje a v případě zmeškaného hovoru zobrazí tuto informaci na domovské obrazovce před položkou nabídky. Díky tomu nikdy nepřehlédnete informace o zmeškaném hovoru. V zásadě se nad položkou nabídky vytvoří nová položka s názvem Zmeškané hovory, která zobrazuje počet zmeškaných hovorů, které jste ještě nezobrazili v seznamu. Tato informace se bude zobrazovat na domovské obrazovce, dokud v seznamu zmeškaných hovorů nebude položka, kterou jste ještě nezobrazili. Pokud chcete zjistit, kdo vám volal, klepněte na položku Zmeškané hovory. Tím se dostanete přímo do protokolu zmeškaných hovorů, kde můžete v seznamu zjistit, kdo vám volal, nebo klepnutím na číslo přímo vytočit číslo. Ještě jedna poznámka. Někdy se informace o zmeškaných hovorech zobrazí na domovské obrazovce. Můžete na ni klepnout, abyste si prohlédli své poslední zmeškané hovory, a poté se vrátit na hlavní obrazovku. Pokud jste si prohlédli všechny nové položky, informace o zmeškaných hovorech z domovské obrazovky zmizí. Pokud se však stále zobrazují, věřte, že vám některé zmeškané hovory unikly. Musíte tedy seznam posunout dolů.

Právě jsme využili to, co jsme se dosud naučili. Díky gestům pro pohyb v seznamech a gestům pro vstup a návrat k položce jsme se dokázali zorientovat nejen v našich kontaktech, ale také v seznamu hovorů. Volali jsme klepnutím na jméno kontaktu. Abychom se rychle přesunuli na konec a začátek seznamu, naučili jsme se používat další gesta dvěma prsty, konkrétně dvojité přejetí, tj. dvojité přejetí dolů a dvojité přejetí nahoru.

3.4 Přijímání, vedení a ukončování hovoru

V této kapitole se seznámíte s obrazovkou zobrazující příchozí hovor. Poté se naučíte, jak přijmout, ukončit nebo odmítnout hovor. Předpokládáme, že již jste seznámili se svým telefonem a víte, jak používat základní gesta v Corvus.

V předchozích tutoriálech jsme hovořili o vytáčení telefonního čísla. Ale co dělat, když vám někdo volá? Když přichází hovor, na obrazovce smartphonu se zobrazí krátký seznam obsahující dvě položky: jméno volajícího a jeho telefonní číslo. Pokud jméno volajícího není uloženo ve vašich kontaktech, zobrazí se pouze telefonní číslo volajícího. V tomto seznamu můžete navigovat stejným způsobem jako v jiných seznamech, tj. přejetím prstem dolů a zpět nahoru.

Existuje několik způsobů, jak přijmout, zrušit nebo odmítnout hovor. Nejúčinnějším způsobem, jak přijmout hovor, je použití tlačítek pro ovládání hlasitosti. Pokud během vyzvánění telefonu dvakrát rychle za sebou stisknete jedno z tlačítek pro ovládání hlasitosti, hovor přijmete. Pokud stisknete jedno z tlačítek pro ovládání hlasitosti pouze jednou, hovor nebude přijat, ale vyzvánění bude ztlumeno a vy jej stále můžete přijmout nebo nechat zvonit. Tato metoda vyžaduje, aby byla aplikace Corvus nastavena jako výchozí aplikace pro volání, a funguje na systému Android 6 a vyšším.

Některé telefony (například telefony značky SAMSUNG) umožňují přijmout hovor podržením tlačítka pro zvýšení hlasitosti. Tuto funkci je však nejprve nutné povolit v nastavení systému Android (obvykle se nachází v nastavení „Přístupnost“ v části „Interakce a obratnost“).

Hovor můžete ukončit stisknutím tlačítka napájení, ale i tuto funkci je nutné nejprve povolit v nastavení. Například u telefonů SAMSUNG se nachází v části „Přístupnost“ pod „Interakce a obratnost“; u telefonů jiných výrobců může být v části „Ovládání systému“ nebo v jiných částech nastavení systému Android. Při nastavování telefonu možná budete muset trochu hledat nebo použít funkci vyhledávání v nastavení systému Android.

Dalším způsobem, jak přijímat hovory, je přijímat nebo odmítat je pomocí gest. Tato metoda přijímání hovorů musí být povolena v nastavení Corvus. Příchozí hovor můžete odmítnout gestem dvěma prsty, konkrétně dvojitým přejetím doleva. Toto gesto se provádí stejným způsobem jako přejetí doleva, s tím rozdílem, že přejetím pohybujete dvěma prsty současně. Tímto gestem hovor odmítnete. Chcete-li přijmout příchozí hovor, použijte gesto dvěma prsty, známé jako dvojitě přejetí doprava. Toto gesto se provádí stejným způsobem jako přejetí doprava, s tím rozdílem, že přejetím po obrazovce provedete dvěma prsty současně.

Gesta dvěma prsty musí být prováděna s dostatečným rozestupem mezi prsty, aby je telefon nepovažoval za jeden velký prst. Když přijmete příchozí hovor, uvidíte na obrazovce seznam s více položkami, který můžete prohlížet stejně jako jakýkoli jiný seznam, tj. přejetím prstem dolů a zpět nahoru. Uvidíte, že první položka v seznamu obsahuje informace o tom, kdo vám volá a jak dlouho hovor trvá. Druhá položka v seznamu ovládá reproduktor. Klepnutím na tuto položku aktivujete hlasitý odposlech během hovoru. Dalším klepnutím na stejnou položku hlasitý odposlech deaktivujete.

Další položka v seznamu slouží k deaktivaci mikrofonu a další k aktivaci Bluetooth.

Dále je zde položka pro odpojení, která ukončí hovor stejným způsobem jako stisknutí tlačítka POWER. Chcete-li tuto položku aktivovat a tím zrušit hovor, dvakrát na ni klepněte jedním prstem.

Na obrazovce hovoru je také možnost tónového vytáčení, kterou můžete použít k ovládání automatických ústředěn, například při volání svému operátorovi.

Další důležitá poznámka: smartphony často sledují svou polohu vzhledem k uchu volajícího. Aby tedy reagovaly na vaše gesta, je nutné telefon oddálit od ucha a ideálně jej umístit do vodorovné polohy s displejem směřujícím nahoru nebo k vám.

Na závěr ještě jedna praktická rada. Když telefon zazvoní, Corvus vás informuje o telefonním čísle a jménu volajícího. Chcete-li se soustředit na hlas Corvuse, můžete telefon ztlumit krátkým stisknutím tlačítka POWER, jak je popsáno výše.

Nyní jsme se tedy naučili, jak přijmout a odmítnout příchozí hovor a jak zrušit probíhající hovor. To vše lze provést buď pomocí tlačítek hlasitosti nebo tlačítek HOME a POWER, nebo dvojitým přejetím prstem doleva pro odmítnutí hovoru a dvojitým přejetím prstem doprava pro přijetí hovoru. Ukázali jsme vám také, jak ztlumit vyzváněcí tón, abyste mohli v klidu slyšet jméno a číslo volajícího.

3.5 Volání pomocí vytočení čísla z klávesnice

Nyní se poprvé seznámíte s editovatelným polem, které budete používat k psaní pomocí jedinečné klávesnice Corvus. Prozatím se bude jednat o číselné editační pole a číselnou klávesnici v modulu Telefon. Věříme, že po dokončení této části tutoriálu budete schopni zadávat čísla do jakéhokoli číselného editačního pole, ale co je důležitější, budete schopni uskutečnit svůj první hovor, i když nemáte telefonní číslo volaného uloženou v kontaktech a musíte jej zadat ručně.

Nacházíte se na domovské obrazovce Corvus, kde klepnete na Menu a ponoříte se do seznamu, jehož první položkou je Telefon. Poté znovu klepněte na Telefon. Otevře se pole pro úpravy volání, které obsahuje řádek pro zadávání čísel a klávesnici s tlačítky pod ním. Abyste mohli v tomto poli pro úpravy pracovat, musíte se naučit rozlišovat mezi gesty, která používáte na klávesnici, a gesty, která můžete používat pouze v poli pro úpravy nad klávesnicí. Když se zobrazí klávesnice, zabírá přibližně 2/3 spodní části obrazovky. To znamená, že prostor pro hledání čísel na klávesnici je dostatečně velký pro manipulaci.

Klávesnice se skládá z dvanácti polí uspořádaných do čtyř řádků, přičemž každý řádek obsahuje tři pole. Má tedy stejné rozložení čísel jako standardní tlačítkový telefon, tj. klávesnici 3x4. Čísla jsou uspořádána následovně: 1, 2, 3 v prvním řádku, 4, 5, 6 ve druhém řádku, 7, 8, 9 ve třetím řádku a * nebo +, 0 a # v posledním řádku.

Část obrazovky, kde se nachází klávesnice, lze zobrazit dotykem. Můžete pohybovat prstem po displeji a Corvus přečte čísla pod vaším prstem. Když najdete číslo, které potřebujete zadat, zvedněte prst a číslo se zadá do textového pole. Corvus to oznámí zvukovým signálem a číslo znovu přečte. Přejetím a zvednutím prstu můžete zadat celé telefonní číslo, které potřebujete vytočit. Nebojte se, že prst vyjde mimo klávesnici, to není problém. Pokud se tak stane, Corvus vás upozorní, že jste mimo klávesnici. Poté se nacházíte v oblasti editovatelného pole.

Pokud omylem uděláte chybu a zadáte jinou číslici, než kterou potřebujete, nemusíte se bát. Vymazání je velmi snadné. Stačí jednou klepnout na oblast klávesnice dvěma prsty současně. Tímto gestem se vymaže číslice vlevo od kurzoru. Pokud gesto zopakujete, můžete postupně vymazat celé zadané číslo. Corvus vždy přečte číslici, kterou maže, a také vás informuje, že byla vymazána. To vám dává plnou kontrolu nad procesem mazání.

Pokud potřebujete zkontrolovat, co jste zadali, přesuňte prst do oblasti nad klávesnicí, kde vás Corvus upozorní, že jste mimo klávesnici. Poté můžete přejet prstem doleva, aby se kurzor postupně přesunul k první zadané číslici, a přejetím doprava se vrátit na konec zadávaného čísla. Existuje však i jiný způsob, jak snadno přejít celé okno.

K aktivaci této funkce se naučíte nové gesto. Toto gesto je kombinací stisknutí tlačítka hlasitosti a přejetí prstem. Tlačítka hlasitosti se obvykle stisknou prstem ruky, která drží smartphone, a přejetí

prstem se provádí prstem druhé ruky. Stisknete tedy tlačítko pro snížení hlasitosti, tj. 2-SHIFT, podržíte ho, klepnete jedním prstem na obrazovku a poté uvolníte tlačítko hlasitosti. Corvus oznámí volbu editačního pole, číselná tlačítka a zadané číslo. Klepnutím jedním prstem na obrazovku v oblasti editačního pole, tj. mimo klávesnici, aktivujete číslo a zahájíte hovor.

Naučili jsme se, jak zadat telefonní číslo do editačního pole, a seznámili jsme se s numerickou klávesnicí. Jednoduchým klepnutím dvěma prsty jsme smazali nesprávnou číslici a gestem snížení hlasitosti a současným klepnutím jsme si nechali přečíst nahlas obsah aktuálního okna se zadaným číslem. Nakonec jsme klepnutím mimo klávesnici vytočili telefonní číslo.

3.6 Použití alfanumerické klávesnice „Standard Keys“ a vyhledávání kontaktu

Nyní máte příležitost seznámit se se základními funkcemi jedné z mnoha alfanumerických klávesnic, které Corvus nabízí svým uživatelům. Jedná se o klávesnici nazvanou „Standardní klávesy“, která je založena na konceptu klávesnice 3x4. Můžete ji použít k vyhledání kontaktu, což vám ušetří spoustu času při volání.

Klepnutím přejděte na první položku, Menu. V následujícím seznamu přejděte prstem dolů, abyste našli kontakty, a klepnutím je otevřete. Ihned po otevření kontaktů vás Corvus upozorní, že se nacházíte na první položce z celkového počtu kontaktů. Jelikož chcete vyhledat Martina a písmeno M se nachází někde uprostřed abecedy, je jasné, že to nebudete moci provést procházením seznamu. Musíte tedy spustit vyhledávání. To je však velmi snadné. Stačí aktivovat klávesnici podržením tlačítka pro zvýšení hlasitosti, které označujeme jako 1-SHIFT, a současně přejetím prstem dolů druhou rukou. Poté uvolníte tlačítko 1-SHIFT. Tlačítka hlasitosti se obvykle mačkají prstem ruky, která drží smartphone, a přejetí prstem se provádí prstem druhé ruky.

Corvus oznámí: „vyhledávání, editační pole, jedno velké písmeno, tlačítka“. To znamená, že jste přepnuli do okna pro vyhledávání a zároveň spustili alfanumerickou klávesnici, která bude psát text s velkým počátečním písmenem. Slovo tlačítka definuje typ klávesnice, protože v Corvus známe několik typů psaní. Tlačítka však patří mezi nejběžnější, proto vám ukážeme psaní na nich.

Do pole pro vyhledávání zadejte text, který chcete vyhledat. Hledáte svého přítele Martina, takže musíte zadat slovo Martin. Stejně jako u numerické klávesnice je nyní obrazovka rozdělena na dvě části. Samotná klávesnice se nachází v dolních dvou třetinách obrazovky a nad ní je oblast pro psaní. Klávesnice je rozdělena na 12 kláves ve třech sloupcích a čtyřech řádcích. Jak jsme zmínili v úvodu, jedná se o takzvanou klávesnici 3x4, a ti z vás, kteří si ještě pamatují staré tlačítkové telefony Nokia, budou velmi spokojeni, protože ji již dobře znají.

Každé klávese je přiřazeno několik znaků a je dobré se je dobře naučit. Rozložení znaků a písmen na klávesnici je podrobně popsáno v kompletní uživatelské příručce. Každá klávesa má tři nebo více znaků. Pro začátek vysvětlíme pouze znaky na prvních třech až čtyřech pozicích každé klávesy; zbytek najdete v uživatelské příručce.

První řádek na tlačítku 1, tj. první zleva, obsahuje znaky tečka, čárka, otazník a vykřičník. Druhé tlačítko obsahuje písmena základního abecedy v pořadí a, b, c. Třetí tlačítko obsahuje písmena d, e, f. Ve druhém řádku máme další 3 tlačítka, která označíme 4, 5 a 6. Čtvrté tlačítko obsahuje písmena g, h, i. Páté tlačítko obsahuje j, k, l a šesté tlačítko obsahuje m, n, o. Ve třetím řádku obsahuje sedmé tlačítko písmena p, q, r, s. Osmé tlačítko obsahuje písmena t, u, v. Deváté tlačítko obsahuje w, x, y, z. Ve čtvrtém řádku je na desátém tlačítku hvězdička, plus, minus a lomítko. Na jedenáctém tlačítku je mezera, nula a konec řádku. Na dvanáctém tlačítku je křížek, uvozovky, znak dolaru a znak procenta.

Psaní písmen na prvních pozicích je podobné jako psaní na numerické klávesnici. Pohybujete prstem po klávesách na klávesnici a Corvus čte první písmeno každé klávesy. Když zvednete prst z klávesnice, písmeno se vloží do editačního pole, Corvus pípne a zopakuje zadané písmeno.

Chcete tedy napsat slovo Martin. Víte, že písmeno M je na šestém tlačítku, takže položíte prst na klávesnici na místo, kde předpokládáte, že se toto tlačítko nachází. Skenováním displeje pomocí Corvusu, který čte, co se nachází pod vaším prstem, určitě najdete tlačítko, i když ho hned nezmačknete. Corvus píše znaky pouze tehdy, když zvednete prst z klávesnice. Nemusíte se tedy starat o to, abyste se dívali na klávesnici. Když Corvus přečte písmeno M, zvedněte prst z obrazovky. Corvus potvrdí, že písmeno bylo zaznamenáno, tím, že ho znovu přečte a zapípá. Poté hledáte písmeno A, o kterém víte, že je prvním písmenem na druhé klávese. Pokud se omylem přesunete mimo klávesnici, Corvus vás na to upozorní a vy se můžete snadno vrátit do pole klávesnice.

Po zadání písmene A zadáte písmeno R, o kterém víte, že je na sedmém klávesu, ale třetí v pořadí. Zároveň víme, že první písmeno na sedmé klávese je p, které najdete stejným způsobem jako písmena M a A. Když ho však najdete, nezvedejte prst, ale místo toho klepněte jiným prstem kdekoli na displej, dokud vám Corvus neoznámí, že je připraven zadat požadované R. Protože R je třetí písmeno na sedmé klávese, stačí klepnout dvakrát jiným prstem. Když Corvus oznámí písmeno R, zvedněte oba prsty z klávesnice, abyste zadali písmeno. T je snadné, protože je to opět první písmeno na 8. klávese. Najděte 8. klávesu jedním prstem a uvolněte prst, abyste zadali písmeno T. Pro písmeno I, které je třetí v pořadí na čtvrté klávese, a také pro písmeno N, které je druhé na 6. klávese, opět použijete klepnutí. Nejprve najděte příslušné klávesy, nechte jeden prst na klávese, kterou jste našli, a klepněte druhým prstem, dokud neuslyšíte požadované písmeno.

Pokud zde uděláte chybu, stejně jako na numerické klávesnici můžete nesprávný znak smazat krátkým klepnutím oběma prsty kdekoli na klávesnici. Pokud chcete přechist celý text, který jste napsali, použijte stejné gesto jako na numerické klávesnici, tj. stiskněte a podržte tlačítko pro snížení hlasitosti 2-SHIFT, klepněte jedním prstem a uvolněte tlačítko. Chcete-li potvrdit text, který jste napsali, musíte klepnout do pole pro úpravy, tj. mimo klávesnici.

Zobrazí se seznam kontaktů, ve kterém budou filtrovány všechny kontakty se jménem Martin. Pokud máte v kontaktech uložených více osob jménem Martin, můžete přejetím prstem najít tu, kterou chcete zavolat. Samozřejmě nemusíte zadávat celé jméno, stačí zadat písmeno M nebo část jména Mart, ale v tom případě smartphone vyhledá všechna jména, která obsahují písmeno M nebo část slova Mart. Najde tedy i Martu. Ale vraťme se k Martinovi. Chcete-li zavolat, stačí klepnout na Martina. A voláte.

Ještě jedna rada na závěr: většina uživatelů zná rozložení znaků na jednotlivých tlačítkách ze starých tlačítkových telefonů. Proto Corvus ve výchozím nastavení čte pouze první znak na tlačítku. Pokud však máte potíže zapamatovat si znaky na tlačítkách, nezužefte. Stačí přejít do nastavení Corvus, vybrat nastavení klávesnice a povolit rozšířenou zpětnou vazbu při klepnutí na klávesnici. Corvus pak přečte všechny znaky na každém tlačítku.

Naučili jsme se psát na alfanumerické klávesnici, známe nové gesto 1-SHIFT pro vyvolání klávesnice a zopakovali jsme si gesta pro mazání textu a čtení obsahu obrazovky. Díky tomu jsme mohli ve svých kontaktech vyhledat našeho přítele Martina a zavolat mu.

Pokud se vám tato klávesnice nelíbí, můžete ji nahradit jinou výběrem z možností nabízených v MENU > NASTAVENÍ > KLÁVESNICE, v části „Klávesnice pro alfanumerické zadávání“.

3.7 Použití alfanumerické klávesnice QWERTY a vyhledávání kontaktu

Jako alternativu k klávesnicím 3x4 nabízí Corvus také vlastní klávesnici QWERTY. Můžete ji nastavit podle popisu na konci předchozí kapitoly. Na rozdíl od klávesnice 3x4 vyžaduje klávesnice QWERTY při vyhledávání konkrétního znaku přesnější umístění prstů, ale pro mnoho uživatelů, kteří si již nepamatují, jak se píše na starých mobilních telefonech s tlačítky, může být tato klávesnice přijatelnější.

Použití klávesnice QWERTY si ukážeme na stejném příkladu jako použití klávesnice 3x4 v předchozí kapitole, pouze změníme jméno kontaktu, který hledáme.

Pokud jste tedy nastavili klávesnici QWERTY pro alfanumerické zadávání, začneme stejným způsobem jako v předchozím případě. Klepnutím zadáte první položku, Menu. V následujícím seznamu přejedte prstem dolů, najdete Kontakty a klepnutím je otevřete. Ihned po otevření kontaktů vás Corvus upozorní, že se nacházíte na první položce z celkového počtu kontaktů. Protože chcete vyhledat Masha a písmeno M je někde uprostřed abecedy, aktivujte klávesnici, abyste mohli kontakt vyhledat zadáním. Klávesnici spustíte podržením tlačítka pro zvýšení hlasitosti, které označujeme jako 1-SHIFT, zatímco druhou rukou přejetím prstem dolů. Poté uvolněte tlačítko 1-SHIFT.

Corvus vám oznámí: „vyhledávání, pole pro úpravy, jedno velké písmeno, klávesnice QWERTY“. To znamená, že jste přepnuli do okna pro úpravy vyhledávání a současně spustili alfanumerickou klávesnici, která bude psát text s velkým počátečním písmenem. Slova „klávesnice QWERTY“ definují typ klávesnice, protože Corvus rozpoznává několik typů psaní.

Zadejte tedy text, který chcete vyhledat, do pole pro vyhledávání. Hledáte svou kamarádku Mashu, takže musíte zadat slovo Masha. Stejně jako u předchozích klávesnic je obrazovka nyní rozdělena na dvě části. Spodní část je však nyní o něco menší. Zabírá méně než polovinu výšky (ale tato výška je nastavitelná) a obsahuje samotnou klávesnici. Nad ní je prostor pro psaní. Klávesnice je v základním rozložení rozdělena na 44 kláves v pěti řadách, přičemž rozložení kláves na obrazovce připomíná rozložení kláves na klávesnici počítače.

Horní řádek má deset kláves a je číselný (obsahuje čísla 1 až 9 na levé straně a číslo 0 na pravé straně). Další řádek obsahuje 10 znaků (záměrně neuvádíme písmena ani znaky, protože závisí na jazyku). Třetí řada má devět kláves a je mírně posunuta od prvních dvou (stejně jako na fyzické klávesnici). Čtvrtá řada (také s devíti klávesami) začíná klávesou SHIFT, pokračuje sedmi znaky (v závislosti na jazyku) a končí klávesou BACK SPACE. Pátá řada má 6 kláves, které jsou rozloženy po celé klávesnici. První klávesa SYMBOL umožňuje přepnout klávesnici do režimu speciálních znaků (symbolů), následují dvě klávesy s často používanými znaky nebo symboly, rozšířená mezerník, další klávesa se znakem a kláves nakonec vpravo dole klávesa pro formátování. Pro klávesy obsahující písmena, která mají varianty s diakritickými znaménky (např. písmeno A může mít variantu s dlouhou samohláskou, písmeno S může mít varianty s měkkými znaménky atd.), je přiřazeno několik znaků (tj. nejen základní písmeno na první pozici, ale také všechny jeho varianty s diakritickými znaménky na ostatních pozicích).

Psaní písmen na prvních pozicích je podobné psaní na numerické klávesnici. Pohybuje prstem po tlačítkách klávesnice a Corvus začne číst první písmeno každého tlačítka, jakmile nad ním prst přejede. Když zvednete prst z klávesnice, písmeno se zadá do editačního pole, Corvus pípne a zopakuje zadané písmeno. Je však nutné udržovat určitou rychlost procházení, aby Corvus nezačal číst další písmena na klávese, nad kterou se pohybuje.

Chcete tedy napsat slovo Máša. Z používání fyzické klávesnice víte, že písmeno M se nachází ve 4. řadě klávesnice, na pravé straně. Položte tedy prst na klávesnici na místo, kde očekáváte, že se tato

klávesa nachází. Skenováním displeje pomocí Corvusu, který čte, co se nachází pod vaším prstem, klávesu určitě najdete, i když ji hned nezmačknete. Corvus zaznamenává znaky pouze tehdy, když zvednete prst z klávesnice. Nemusíte se tedy bát, že se budete dívat na klávesnici. Když Corvus přečte písmeno M, zvedněte prst z obrazovky. Corvus potvrdí, že písmeno bylo zaznamenáno, tím, že ho přečte znovu a vydá zvukový signál. Pokud se omylem přesunete mimo klávesnici, Corvus vás na to upozorní a vy se můžete snadno vrátit do pole klávesnice.

Dále hledáte písmeno á (tj. a s dlouhou samohláskou). Předpokládáte, že bude na klávese společně s krátkým písmenem a. To znamená ve třetí řadě zcela vlevo. Položte tedy prst na předpokládané místo a pomocí malých pohybů najdete přesnou polohu klávesy s písmenem a. Protože však nechcete psát krátké a, ale dlouhé á, nechte prst na klávese bez pohybu a počkejte, až Corvus přečte požadovaný znak, tj. dlouhé á. Poté zvedněte prst a Corvus napíše a zopakuje písmeno. Pokud se vám nepodaří zvednout prst a Corvus začne číst další znaky v pořadí, nechte prst na tlačítku. Corvus bude cyklicky opakovat všechny znaky přiřazené k tlačítku, dokud nezvednete prst. Poté se vrátí k dlouhému á.

Písmeno š můžete napsat podobným způsobem. Položte prst na klávesnici, najdete písmeno s, pak chvíli počkejte s prstem na klávese s písmenem s, dokud Corvus nepřečte písmeno š, a poté prst zvedněte. Nakonec, stejně jako u písmene M, napíšete písmeno a.

Pokud uděláte chybu, stejně jako u numerické klávesnice můžete nesprávný znak smazat klepnutím oběma prsty současně na libovolné místo na klávesnici. Můžete také použít tlačítko BACK SPACE na klávesnici, které se používá stejným způsobem jako při zadávání znaků. Čte se, když na něj položíte prst, a aktivuje se, když prst z obrazovky zvednete. Pomocí tlačítka SHIFT můžete přepínat mezi zadáváním velkých písmen a opakovaným stisknutím mezi zadáváním velkých písmen. Tlačítko SYMBOL slouží k přepnutí klávesnice do režimu zadávání speciálních znaků (symbolů). V tomto režimu se tlačítko SHIFT používá k přepínání mezi více vrstvami klávesnice (každá vrstva obsahuje vlastní sadu speciálních znaků/symbolů). Pokud chcete přečíst celý zadaný text, použijte stejné gesto jako u numerické klávesnice, tj. stiskněte a podržte tlačítko pro snížení hlasitosti 2-SHIFT + TAP jedním prstem a uvolněte tlačítko. Chcete-li potvrdit zadaný text, musíte klepnout do pole pro úpravy, tj. mimo klávesnici.

Poté pokračujte jako v předchozí kapitole. Zobrazí se seznam kontaktů, ze kterého budou odfiltrovány všechny kontakty s názvem Masha. Pokud máte v kontaktech uložených více Mash, přejeďte prstem a vyberte tu, kterou chcete zavolat. Chcete-li zavolat, stačí klepnout na konkrétní kontakt a volání se spustí.

Na závěr ještě dva tipy. Pokud přejíždíte prstem po klávesnici QWERTY příliš pomalu, Corvus může začít číst další znak na jedné z kláves. Ve výchozím nastavení této klávesnice však není možné měnit znaky přejetím na jinou klávesu při čtení dalšího znaku přiřazeného klávese. Dokud nezvednete prst, budou se otáčet pouze znaky přiřazené klávese, na které jste se zastavili. To však lze změnit v nastavení klávesnice QWERTY a klávesnici lze nastavit tak, aby se znak měnil při přepnutí na jinou klávesu, i když již bylo přidělení znaků klávesám zahájeno. Můžete také povolit režim, ve kterém se klávesnice QWERTY bude chovat podobně jako klávesnice popsaná v předchozí kapitole při výběru dalších znaků přiřazených klávesám. To znamená, že další znaky přiřazené klávesám nevybíráte čekáním, ale klepnutím druhým prstem.

V této kapitole jsme si vyzkoušeli psaní na alfanumerické klávesnici QWERTY, zopakovali jsme si gesto 1-SHIFT + SWIPE DOWN pro vyvolání klávesnice a zopakovali jsme si gesta pro mazání textu a čtení obsahu obrazovky. Díky tomu jsme mohli ve svých kontaktech vyfiltrovat naši kamarádku Mashu a zavolat jí.

V kompletní uživatelské příručce se můžete dozvědět více o tom, jak fungují jiné klávesnice, včetně extrémně efektivního psaní a ovládání smartphonu pomocí braillovské klávesnice, a také o dalších užitečných funkcích Corvus, které mohou výrazně usnadnit psaní a úpravy textu.

3.8 Vytvoření nového kontaktu pomocí kontextového menu

Nyní vám vysvětlíme, jak můžete uložit kontakt, a také vám vysvětlíme použití kontextového menu, zejména v kontaktech.

Nejprve vám ukážeme, jak vytvořit kontakt v seznamu kontaktů. Na domovské obrazovce klepněte na Menu, poté přejděte prstem na Kontakty a klepnutím vstoupíte. Corvus přečte jméno z seznamu kontaktů. K vytvoření nového kontaktu použijeme tzv. kontextové menu. Ti z vás, kteří pracují s počítači, běžně používají kontextová menu například při práci se soubory. Aktivujete je klávesou umístěnou napravo od mezerníku, nebo pokud se díváte na počítač, pravděpodobně také používáte pravé tlačítko myši. Položky v kontextovém menu se přizpůsobují podle situace a vztahují se buď k práci s položkou seznamu, na které se právě nacházíte, nebo k celému seznamu, ve kterém se nacházíte. Obvykle obsahuje funkce pro mazání, úpravy, označování, kopírování, vyhledávání nebo vytváření nových položek v seznamu. Proto i nyní, když chcete vytvořit novou položku v seznamu, tj. když chcete přidat nový kontakt do svého seznamu kontaktů, nejprve aktivujete kontextové menu. To provedete klepnutím dvěma prsty současně na libovolnou položku v seznamu, tj. na libovolné jméno. Pokud však chcete například upravit uložený kontakt, musíte kontextové menu aktivovat přímo na kontaktu, který chcete upravit. Po provedení gesta, které pro zjednodušení obvykle nazýváme dvojitým klepnutím, tj. klepnutím dvěma prsty současně, vstoupíte do seznamu kontextového menu. Uvidíte, že po dvojitém klepnutí jste se dostali do kontextového menu kontaktu. Stejně jako v jiných seznamech můžete položkami v něm procházet přejetím prstem. Podívejme se tedy, co kontextové menu kontaktů nabízí. Jak jsme již řekli, jedná se o všechny operace, které provádíte buď na kontaktu, na kterém jste byli, když jste vyvolali kontextové menu, nebo o operace týkající se celého seznamu. V současné době vás zajímá položka Nový, protože chcete vytvořit nový kontakt. Po klepnutí na ni se automaticky otevře klávesnice a editační pole pro zadání křestního jména nového kontaktu. Zadejte jméno a klepněte mimo klávesnici, aby se otevřelo editační pole pro zadání příjmení. Zadejte příjmení, klepněte mimo klávesnici a otevře se numerická klávesnice a editační pole pro zadání čísla. Po zadání čísla a klepnutí mimo klávesnici se kontakt automaticky uloží do seznamu kontaktů. Úspěšně jste vytvořili kontakt. Po uložení nového kontaktu se Corvus nastavil na první jméno v seznamu kontaktů ( ). A když to budete potřebovat, můžete snadno najít kontakt svého přítele v seznamu kontaktů na . Díky kontextové nabídce můžete kontakty upravovat, označovat je, přiřazovat jim vyzváněcí tóny nebo rychlé volby a další.

Ukázali jsme, jak uložit kontakt vytvořením nového kontaktu v seznamu kontaktů. Naučili jsme se, jak vyvolat kontextové menu, které nám umožňuje pracovat s kontakty.

3.9 Vytvoření nového kontaktu z registru a z číselníku

Vysvětlíme, jak uložit kontakt z protokolu hovorů a z číselníku. Ukážeme vám také některé zajímavé funkce kontextového menu. Předpokládáme, že již ovládáte základní gesta. Než přejdete k této části, nezapomeňte si přečíst kapitoly o numerické a alfanumerické klávesnici, a zejména část o vytváření a ukládání nového kontaktu v modulu kontaktů.

Představme si situaci, kdy jsme právě dokončili hovor s přítelem, který nám volal z nového mobilního telefonu s novým telefonním číslem, které ještě nemáme uložené. Toto telefonní číslo bychom si chtěli uložit. Na domovské obrazovce Corvus klepnu na položku Menu a přejdu na položku Registr, na kterou klepnu. V seznamu registru mě Corvus informuje, že okno Registr obsahuje čtyři položky, kterými můžeme procházet. Jsou to Vytočená čísla, Zmeškané hovory, Přijaté hovory a Ostatní hovory. Klepnu na Přijaté hovory, kde mi Corvus přečte, kdo mi naposledy volal, kdy a jaké je pořadí položky v seznamu. Jelikož poslední osoba, která mi volala, byl přítel, jehož číslo ještě nemáme uložené, Corvus přečte jeho telefonní číslo. U uložených kontaktů Corvus přečte jména. Číslo uložím do svého seznamu kontaktů tak, že otevřu kontextové menu pro dané číslo klepnutím dvěma prsty, tj. dvojitým klepnutím.

Přejedu prstem na položku – Přidat do kontaktů. Po klepnutí se automaticky otevře klávesnice a pole pro zadání křestního jména nového kontaktu. Zadám jméno a klepnu mimo klávesnici, aby se otevřelo pole pro zadání příjmení. Zadám příjmení, klepnu mimo klávesnici a otevře se číselná klávesnice s již zadaným telefonním číslem, takže stačí potvrdit klepnutím mimo klávesnici. Po uložení telefonního čísla do mých kontaktů přečte Corvus jméno kontaktu v registru, nikoli telefonní číslo. Podobně můžeme samozřejmě pracovat se všemi telefonními čísly v jiných registrech volaných, zmeškaných a dalších hovorů.

Telefonní číslo můžeme také uložit jeho vytočením na klávesnici. Přejdu na položku Telefon, zadám telefonní číslo a poté dvakrát klepnu mimo klávesnici, aby se zobrazilo kontextové menu. Otevře se kontextové menu, ze kterého vyberu Přidat do kontaktů a poté postupuji podle výše uvedeného popisu.

Právě jsme si ukázali, jak uložit kontakt z registru nebo z číselníku.

3.10 Napišme naši první textovou zprávu

Podívejme se blíže na modul Zprávy, zejména na část Nová zpráva. Ukážeme vám, jak napsat zprávu, zadat příjemce a odeslat zprávu.

Nacházíte se na domovské obrazovce Corvus. Klepnutím na položku Menu otevřete seznam a přejděte na položku Zprávy. Klepnutím na položku Zprávy se otevře seznam čtyř položek, které používáme ke správě SMS zpráv v našem mobilním telefonu. Mezi položkami můžete přecházet. První položka, Nová zpráva, umožňuje napsat novou zprávu. Položka „Received“ (Přijaté) vás přenese do seznamu zpráv, které vám byly zaslány. „ “ (Nezobrazené zprávy) Třetí položka, „Sent“ (Odeslané), obsahuje zprávy, které jste odeslali ze svého mobilního telefonu. Poslední položka, „Undeliverable“ (Nedoručitelné), ukládá zprávy, které nemohly být doručeny, např. z důvodu výpadku signálu.

Klepnutím na Nová zpráva se otevře nabídka se čtyřmi možnostmi, které si nejprve prohlédneme. Význam jednotlivých položek v tomto seznamu vysvětlíme krok za krokem. Je důležité si uvědomit, že pro odeslání zprávy je třeba zadat informace do několika položek v tomto seznamu. Teprve na konci použijete poslední položku Odeslat, abyste zprávu skutečně odeslali. Začněme tedy první položkou v seznamu, kterou je Upravit text. Po klepnutí na ni se otevře editační pole s textem zprávy, textovým řádkem a alfanumerickou klávesnicí. Do editačního pole zadejte text zprávy. Psaní na alfanumerické klávesnici je vysvětleno v části věnované tomuto tématu. Jakmile napíšete text zprávy, klepněte na horní část obrazovky mimo klávesnici, aby se text vložil do zprávy, a vraťte se k seznamu čtyř položek, které tvoří novou zprávu. Přejedte prstem dolů a přejděte k další položce, Upravit příjemce.

Klepnutím na tuto položku se otevře editační pole s numerickou klávesnicí, kde můžete zadat číslo příjemce. Položku Upravit příjemce můžete použít, pokud chcete odeslat zprávu na číslo, které nemáte uložené v kontaktech. V tomto poli pro úpravy, stejně jako v poli pro úpravy s napsanou zprávou, můžete použít gesto 2-SHIFT pro snížení hlasitosti a současně klepnout, aby se obsah zobrazeného okna přečetl nahlas, včetně napsaného textu nebo čísla. Zadejte číslo příjemce do zprávy klepnutím mimo klávesnici, poté se vraťte k seznamu čtyř položek v nové zprávě a odešlete zprávu. Protože jste úspěšně zadali text a číslo příjemce do zprávy, přeskočíme prozatím třetí položku v seznamu a přejdeme přímo k položce odeslat. Klepnutím na tuto položku odešlete zprávu.

Vytvořte znovu novou zprávu klepnutím na položku nové zprávy. Zadejte text nové zprávy do první položky v seznamu nových zpráv, jak jsme vám před chvílí ukázali. Po zadání textu zkuste do zprávy vložit číslo příjemce, které jste uložili do svých kontaktů. Prozatím přeskočte druhou položku v seznamu Nová zpráva a klepněte na třetí položku v seznamu Přidat příjemce (seznam). Klepnutím na tuto položku se dostanete do seznamu kontaktů, kde můžete procházet seznam a potvrdit jméno, kterému chcete zprávu odeslat, klepnutím na něj. Alternativně můžete vyhledat kontakt tak, že vyvoláte klávesnici a zadáte jméno. Tato funkce je podrobněji popsána v jiné části tutoriálu. Najděte kontakt, který hledáte, například Janka Mrkvička, a klepnutím jej přidejte do zprávy. Nyní jste zpět v seznamu čtyř položek v nové zprávě. Zprávu odešlete znovu klepnutím na poslední položku v seznamu, Odeslat.

Po odeslání zprávy se ocitnete v položce Nová zpráva. Chcete-li zkontrolovat, zda byla zpráva úspěšně odeslána, můžete přejet prstem dolů do položky Odeslané, kde jsou uloženy zprávy odeslané z vašeho telefonu. Klepnutím na tuto položku otevřete seznam odeslaných zpráv, přičemž poslední odeslaná zpráva se zobrazí jako první v seznamu. Pokud tam zprávu, kterou jste právě odeslali, nenajdete, můžete zkontrolovat, zda nebyla přesunuta do položky Nedoručitelné, kde jsou uloženy všechny zprávy, které nebylo možné odeslat, například z důvodu ztráty signálu.

V tomto tutoriálu jsme úspěšně napsali a odeslali naši první zprávu. Ve skutečnosti jsme napsali dvě zprávy, jednu odeslanou na ručně zadané telefonní číslo a druhou příjemci, který byl již uložen v našich kontaktech. K tomu jsme se podívali na seznam čtyř položek pro novou zprávu a naučili se, jak vyplnit každou položku, abychom mohli nakonec odeslat zprávu klepnutím na poslední položku v seznamu.

3.11 Přečtěme si naši první SMS

Nyní se zaměříme na čtení zpráv. Čtení zpráv je relativně jednoduché a ukážeme vám také několik triků, které můžete použít při čtení zpráv nebo jiného textu. Předpokládáme, že již ovládáte základní gesta.

Corvus vás na novou zprávu upozorní zvukovým signálem, který si můžete nastavit v nastavení. Informace o doručení nové SMS zprávy se zobrazí na hlavní obrazovce Corvus nad položkou menu. Díky tomu nikdy nepřehlédnete novou zprávu. Nad položkou menu se vytvoří nová položka s názvem Nové zprávy, která zobrazuje počet přijatých, nepřečtených zpráv. Tyto informace se budou zobrazovat na domovské obrazovce, dokud budete mít v doručené poště nepřečtené zprávy. Pokud chcete přečíst právě přijatou zprávu, klepněte na tuto položku. Tím se dostanete přímo do seznamu přijatých zpráv. Samozřejmě se tam můžete kdykoli dostat také klepnutím na položku menu, poté přejetím prstem a klepnutím na položku zpráv a nakonec přejetím prstem a klepnutím na přijatou položku. Pokud máte odesílatele zprávy uložného ve svých kontaktech, Corvus oznámí jeho jméno; pokud ne, oznámí jeho telefonní číslo a pozici přijaté SMS zprávy v seznamu. Kromě toho, pokud jste

zprávu ještě nečetli, Corvus vás také upozorní, že se jedná o nepřečtenou zprávu. Klepnutím na nepřečtenou nebo dokonce přečtenou doručenou zprávu se SMS otevře v novém okně a Corvus vám ji okamžitě přečte. Toto okno nazýváme neupravitelným polem, protože v něm není možné text upravovat. V takovém editačním poli se nezobrazuje klávesnice a jeho účelem je pouze zobrazit text a umožnit jeho pohodlné čtení. I když vám Corvus po otevření přečte celou SMS zprávu, někdy potřebujeme text zprávy prozkoumat důkladněji, například čtením slovo po slově nebo znak po znaku. Nejprve je však nutné vědět, že při práci s textem je místo, kde právě píšete nebo čtete, označeno svislou blikající čarou – kurzorem. Písmeno se píše vlevo od kurzoru. Při čtení textu se kurzor může pohybovat po znacích, slovech, řádcích atd. v závislosti na typu gesta, které použijete.

Gesta pro psaní a čtení jsou proto spojena s polohou kurzoru v textu. Nyní si projdeme některá gesta, která budete potřebovat při čtení textových zpráv nebo jiného textu.

Jste ve svých zprávách a otevřeli jste jednu z přijatých zpráv. Kurzor je na začátku zprávy. To znamená, že veškerý text se nachází napravo od kurzoru. Koneckonců, všichni čteme zleva doprava. Pokud se tedy chcete posunout o jeden znak dále, provedete gesto přejetím prstem doprava, které posune kurzor o jeden znak doprava. Corvus přečte další znak, který je nyní první znak napravo od kurzoru. Je to podobné jako používání kurzoru na klasickém počítači. Zkusme si tímto způsobem projít několik znaků přijaté zprávy. Přejetím prstem doprava se postupně dostanete na konec zprávy. Pohybem doleva se kurzor posune o jeden znak doleva, tj. zpět v textu. Tentokrát Corvus přečte znak, který jste právě přeskočili. To je také stejné jako na počítači. Pokud jste na začátku textu, Corvus oznámí „Start“. Podobně, pokud jste na konci textu, Corvus oznámí „Konec“. Mezi znaky se můžete pohybovat jednoduchým přejetím prstem doprava a doleva. Pohyb mezi znaky je příliš časově náročný a je vhodný pouze v konkrétních situacích. Určitě budete mnohem častěji používat pohyb po řádcích. Přejetím prstem dolů se kurzor posune o jeden řádek dolů. Corvus přečte celý text napsaný v řádku, do kterého jste právě přejetím kurzoru přesunuli. Přejetím prstem nahoru se kurzor posune o jeden řádek nahoru. Dvojitě přejetí prstem doprava funguje na podobném principu, tj. přejetím dvěma prsty najednou doprava se kurzor posune o jedno slovo doprava. A pravděpodobně uhádnete, že dvojitě přejetí prstem doleva způsobí, že se text bude číst pozpátku, slovo po slově, směrem k začátku. Pamatujte si další gesta dvojitě přejetí dolů a dvojitě přejetí nahoru. Umožňují vám velmi rychle se přesunout na konec a zpět na začátek seznamů. Zde to funguje stejným způsobem. Dvojitě přejetí dolů přesune kurzor na konec textu a dvojitě přejetí nahoru vás vrátí na začátek. Pomocí těchto gest můžete číst SMS zprávu podle znaků, slov nebo řádků a rychle se dostat na začátek nebo konec. Pokud podržíte tlačítko pro zvýšení hlasitosti, tj. 1-SHIFT, a současně přejetím prstem doprava, spustíte plynulé čtení, které bude pokračovat, dokud nebude přečtena celá zpráva nebo dokud se znovu nedotknete displeje. Plynulé čtení začíná přirozeně od místa, kde se právě nachází kurzor, a pokračuje až na konec textu. Je také dobré vědět, že se displej během nepřetržitého čtení automaticky nevypne, ale můžete tak učinit stisknutím tlačítka napájení. Nepřetržité čtení bude pokračovat i po uzamčení obrazovky, což šetří životnost baterie. Zprávu zavřete dvojitým klepnutím.

Na závěr si všimněte, že když posouváte seznam zpráv dolů, Corvus vám zprávy přečte, aniž byste je museli otevírat. Buďte tedy opatrní při čtení milostných zpráv. Je to však praktické, protože šetří vaše prsty. Pokud potřebujete Corvus rychle ztlumit, stiskněte a uvolněte tlačítko pro snížení hlasitosti, tj. 2-SHIFT, a Corvus ztichne. Při čtení zpráv tímto způsobem však nemůžete přecházet mezi znaky nebo slovy.

Na závěr ještě jeden dobrý tip. Mějte na paměti, že čím větší je písmo, tím méně se vejde na jeden řádek. Zatímco uživatelé se zrakovým postižením budou pravděpodobně snažit nastavit písmo na co

největší velikost, nevidomí uživatelé mohou zvážit použití co nejmenšího písma, aby se pohyb mezi řádky co nejvíce zefektivnil. Velikost písma můžete upravit v nastavení Corvusu.

Musíme přiznat, že způsob, jakým Corvus pracuje s textem, považujeme za jednu z jeho nejsilnějších stránek ve srovnání s jinými programy.

Ukázali jsme, jak číst zprávy, a vyzkoušeli jsme funkci plynulého čtení. Abychom si mohli podrobně prohlédnout text zprávy, naučili jsme se jednoduchá gesta pro pohyb po textu podle znaků, slov a řádků. Mimo jiné jsme také přidali nová gesta: 1-SHIFT přejetím doprava spustíte plynulé čtení a krátkým stisknutím 2-SHIFT ztlumíte Corvus.

3.12 Hlasové diktování

Nyní se zaměříme na hlasové diktování. Ukážeme vám, jak napsat zprávu a zadat příjemce zprávy pomocí hlasového diktování. Také odešlete svou první diktovanou zprávu.

Hlasové ovládání se stává běžnou funkcí telefonů a toto zjednodušené ovládání využívají nejen uživatelé se zrakovým postižením. Funkce hlasového diktování funguje ve všech editovatelných polích – například tam, kde píšete textové zprávy, v poli, kde vyřukáváte číslo, v poli pro vyhledávání a dokonce i v kalkulačce. Je obzvláště užitečná při psaní e-mailů, protože ty obvykle obsahují více textu, a když posíláte e-maily, jste pravděpodobně připojeni k internetu, což je základní požadavek pro používání této skvělé funkce. Kromě požadavku na připojení k internetu existuje ještě jedno omezení, a to okolní hluk. Pro co nejpresnější rozpoznávání řeči je třeba mít na paměti několik pravidel: hlasové diktování funguje nejlépe v tichém prostředí, takže pokud máte zapnuté rádio nebo televizi nebo se nacházíte na hlučné ulici, může dojít k problémům s přesností přepisu. Při diktování musíte mluvit zřetelně, vyhýbat se slangu a používat správnou gramatiku.

Vysvětlíme vám, jak můžete pomocí funkce hlasového diktování napsat SMS zprávu a vyhledat kontaktní údaje příjemce. Takto odešlete svou první diktovanou zprávu. Ale nejdříve to nejdůležitější. Na hlavní obrazovce klepněte na Menu, přejděte na Zprávy a klepnutím potvrďte. Klepněte znovu pro potvrzení nové zprávy a poté klepněte na Upravit text. Nyní se nacházíte v editovatelném poli pro psaní textu nové zprávy. Na obrazovce se také zobrazí klávesnice, kterou můžete kdykoli použít, ale prozatím ji ignorujte. Aktivujte rozpoznávání řeči podržením tlačítka pro zvýšení hlasitosti – tj. 1-SHIFT. Když uslyšíte krátké pípnutí, které je ve výchozím nastavení přibližně 3 sekundy, můžete začít diktovat. Tlačítko pro zvýšení hlasitosti držte stisknuté po celou dobu diktování. Telefon držte v přirozené poloze před sebou. Po dokončení diktování uvolněte tlačítko pro zvýšení hlasitosti. Diktování se automaticky ukončí, pokud během něj uděláte delší pauzu. Po dokončení diktování se rozpoznávaný text vloží na pozici kurzoru a také se přečte nahlas prostřednictvím hlasového výstupu. Pokud chcete pokračovat v diktování, stačí znovu stisknout tlačítko, počkat na pípnutí a začít mluvit. Chcete-li diktování ukončit, znovu uvolněte tlačítko hlasitosti. Corvus rozpoznává často používané interpunkční znaménka a další znaky, jako jsou tečky, čárky, otazníky, nové řádky, závorky atd. Pokud však chcete větu ukončit tečkou, musíte ji vyslovit na konci diktování. Pokud například řeknete „Hned tam budu tečka Zazvoním tečka“, Corvus zapíše dvě věty, které končí tečkou. Diktovaný text můžete prohlížet a upravovat stejným způsobem jako text zadaný na klávesnici. Pokud tedy v diktátu najdete chybu nebo překlep, můžete pomocí gest procházet textem a opravit jej pomocí klávesnice na obrazovce. Nebo můžete nesprávné slovo smazat a nadiktovat ho znovu. Pokud píšete SMS zprávu a ne například e-mail nebo poznámku, máme pro vás jedno doporučení. Corvus se snaží psát text gramaticky správně, včetně diakritiky. Je však lepší posílat textové zprávy bez diakritiky, protože tak se do jedné zprávy vejde mnohem více znaků. Pokud platíte za každou textovou zprávu zvlášť, je lepší použít funkci

odstranění diakritiky. Otevřením kontextového menu zprávy můžete pomocí položky Odstranit diakritiku odstranit všechny dlouhé a měkké znaky z aktuálního textu. Tato funkce je k dispozici i v jiných editačních polích, ale nejvíce se hodí pro SMS zprávy.

Po nadiktování textu zprávy klepněte mimo klávesnici, abyste se vrátili do seznamu nových položek zpráv. Přejeďte prstem na položku Přidat příjemce (seznam) a klepněte na ni. Zobrazí se seznam všech uložených kontaktů. Chcete-li v tomto seznamu použít hlasové diktování, musíte nejprve vyvolat editační pole s klávesnicí pro vyhledávání kontaktů. To můžete provést gestem 1-SHIFT přejetím prstem dolů. Jakmile se zobrazí pole pro úpravy vyhledávání, spusťte funkci diktování podržením tlačítka pro zvýšení hlasitosti, tj. 1-SHIFT. Podržte jej znovu a po pípnutí nadiktujte jméno osoby, kterou hledáte. Poté uvolněte 1-SHIFT a potvrďte jméno klepnutím mimo klávesnici. Vyberte příjemce zprávy ze seznamu a klepnutím jej vložte do SMS. Pak už stačí jen odeslat zprávu. Přejeďte na poslední položku v seznamu a klepnutím potvrďte. Hotovo. Vaše první diktovaná zpráva je připravena.

Můžeme také popsat, jak funguje diktování v editačním poli telefonního modulu. Klepněte na položku nabídky na domovské obrazovce a poté klepněte na položku telefonu, abyste se dostali do editačního pole pro zadání telefonního čísla, které chcete volat. Opět stačí podržet tlačítko 1-SHIFT, po pípnutí nadiktovat telefonní číslo a uvolnit tlačítko 1-SHIFT. Stačí klepnout mimo klávesnici a jste na telefonu.

Další podrobnosti o interpunkčních znaménkách a matematických symbolech používaných v kalkulačce najdete v uživatelské příručce. Na závěr dvě užitečné rady. Za prvé, pokud potřebujete nadiktovat Corvusovi delší text, je lepší to udělat po částech než v jedné dlouhé nahrávce. A za druhé, lze nastavit interval, po který čekáte s podrženou klávesou 1-SHIFT na pípnutí signalizující začátek rozpoznávání hlasu. Interval, po který čekáte se stisknutou klávesou Shift 1 na pípnutí signalizující zahájení rozpoznávání hlasu, lze nastavit. V nastavení Corvusu jej můžete snadno zkrátit na pouhou 1 sekundu.

Ukázali jsme, jak funguje hlasové diktování, které můžeme použít v editovatelných polích Corvus. Funkce se aktivuje podržením tlačítka 1-SHIFT. Po zaznění signálu začneme diktovat a během diktování držíme tlačítko stisknuté. Po uvolnění tlačítka se diktování ukončí a rozpoznáný text se zapíše ( ). Pomocí této funkce jsme napsali text zprávy a vyhledali příjemce SMS. Pak už stačilo jen zprávu odeslat. Stejně snadno jsme také uskutečnili telefonní hovor.

3.13 Braillova klávesnice (část 1): Začínáme

Princip psaní Braillovým písmem je jednoduchý. Prsty položíte na displej smartphonu, jako byste psali na skutečný psací stroj. Corvus rozpozná polohu vašich prstů a zapíše písmeno nebo symbol. Corvus zná mnoho Braillových tabulek, takže ani psaní e-mailových adres nebo složitějších symbolů není žádný problém. Kromě toho můžete pomocí Braillova písma číst, mazat a upravovat text v editačním poli.

Corvus umožňuje používat dvě klávesnice současně. Pro psaní kratších textů můžete použít například klávesnici 3x4 (standardní klávesy) nebo klávesnici QWERTY. Pokud se rozhodnete psát Braillovým písmem, jednoduše otočte telefon do správné polohy. Braillova klávesnice má dva režimy. Režim ručního psaní a režim stolní desky.

Režim ručního psaní

Chcete-li začít používat Braillovu klávesnici, musíte v nastavení aktivovat režim ručního nebo stolního režimu a určit, zda chcete Braillovu klávesnici používat jako primární klávesnici pro psaní všech textů, nebo jako sekundární klávesnici pro psaní pouze v případě, že je telefon otočen do správné polohy:

- V prostředí Corvus otevřete nabídku, poté nastavení, sekci klávesnice a nakonec Konfigurovat psaní Braillovým písmem
- Zde povolte možnost Režim ručního zadávání
- Povolíme také možnost Použít jako sekundární klávesnici, když je telefon nakloněn do příslušné polohy

S těmito nastaveními nám Corvus umožní používat braillskou klávesnici v editačních polích. Stačí pouze správně držet telefon.

Chcete-li začít psát v Braillově písmu, držte telefon následovně: Otočte jej od sebe a držte jej vodorovně. Port USB (nabíjecí port) bude na pravé straně. Držte telefon na obou stranách mezi palci a malíčky. Spodní hrana by měla spočívat na malíčcích a horní hrana na palcích. Zbývajících 6 prstů položte na obrazovku. Doporučujeme vyzkoušet rozložení s vypnutým displejem.

Pokud nyní chcete psát do editačního pole, jednoduše otevřete editační pole pro novou textovou zprávu, poznámku nebo chatovou zprávu. Když držíte telefon tak, jak je popsáno výše, spustí se Braillova klávesnice.

Kalibrace

Při prvním spuštění braillské klávesnice Corvus je nutné určit přesné umístění prstů. Kalibrace se provádí ve čtyřech krocích:

- Umístěte a zvedněte tři prsty levé ruky pro body 1, 2 a 3: Po výzvě se dotkněte obrazovky ukazováčkem, prostředníčkem a prsteníčkem levé ruky. Položte prsty na obrazovku současně, jako byste chtěli napsat písmeno l.
- Položte a zvedněte prst levé ruky pro bod jedna: Nyní se dotkněte obrazovky prstem, který budete používat k psaní bodu 1. Obvykle se jedná o ukazováček levé ruky, ale můžete použít i prsteníček.
- Položte a zvedněte tři prsty pravé ruky pro body 4, 5 a 6: Při tomto výzvě se dotkněte obrazovky ukazováčkem, prostředníčkem a prsteníčkem pravé ruky. Položte prsty na obrazovku současně.
- Položte a zvedněte prst pravé ruky pro bod 4: Nyní se dotkněte obrazovky prstem, kterým budete psát bod 4. Obvykle se jedná o ukazováček pravé ruky, ale můžete použít i prsteníček.

Nyní můžeme začít psát. Pod prsty levé ruky jsou body 1, 2 a 3. Pod prsty pravé ruky jsou body 4, 5 a 6. Představte si, že obrazovka telefonu je Pichtův stroj.

Kromě dotyku můžete při psaní také mávnout jednotlivými body. Máváme směrem k dlani nebo od ní. Při mávání směrem k dlani ohýbáme prsty směrem k dlani. Gesta směrem od dlani provádíme tak, že prsty odtáhneme od dlani. Na začátek budeme potřebovat tři základní gesta:

- Bod 4 směrem k dlani: mezera
- Bod 4 od dlani: backspace
- Bod 5 směrem k dlani: nový řádek

Klávesnici nemusíte kalibrovat pokaždé. Corvus si pamatuje poslední nastavení. Upozorňujeme, že Corvus během kalibrace vibruje. To vám umožňuje nastavit klávesnici i v hlučném prostředí. Corvus respektuje nastavení odezvy klávesnice, které jste nastavili. Když píšete čísla a jiné speciální symboly, Corvus vás upozorní na předpony speciálními zvuky.

3.14 Braillova klávesnice (část 2): Psaní na stole a nastavení

Režim psaní na stole můžete použít v situacích, kdy máte k dispozici rovnou plochu, na kterou můžete položit smartphone. Jako rovnou plochu můžete použít také kolena. Pokud chcete vyzkoušet režim psaní na stole, musíte jej povolit v nastavení:

- V prostředí Corvus otevřete nabídku, nastavení, klávesnice
- Otevřete sekci Konfigurovat psaní Braillovým písmem
- Aktivujte režim psaní na stole

Upozorňujeme, že klávesnice se aktivuje pouze v případě, že jste povolili použití braillovské klávesnice jako sekundární klávesnice nebo pokud jste nastavili braillovskou klávesnici jako primární klávesnici.

Pokud chcete používat psaní na stole, položte telefon vodorovně na rovnou plochu. USB port by měl být na pravé straně. I zde se režim aktivuje automaticky v editačním poli, když je telefon nakloněn správným způsobem, pokud jsme nastavili možnost jeho použití jako sekundární klávesnice. Nebo automaticky, pokud používáme Braillovu klávesnici jako hlavní klávesnici. Kalibrace se spustí při prvním použití.

3.15 Braillova klávesnice (část 3): Práce s textem

Při psaní na Braillově klávesnici, jak v režimu stolního počítače, tak v režimu kapesního zařízení, můžete používat speciální gesta. Například pokud přejetím prstem po čtvrtém bodu směrem k dlani, napíšete mezeru. Přejetím prstem v opačném směru smažete poslední zadaný znak. Pohybovat prstem můžete nejen po jednotlivých bodech, ale i po celých znacích. Pohybovat prstem můžete ve dvou možných směrech. Při pohybu prstem směrem k dlani ohněte prsty směrem k dlani. Při pohybu prstem od dlani prsty odtáhněte od dlani.

Pohyb v textu

- Přejetím prstem na prvním bodě směrem k dlani se přesuneme k předchozímu znaku.
- Naopak přejetím v prvním bodě od dlani se přesuneme k dalšímu znaku.
- Pohybem prstu ve druhém bodě směrem k dlani přesuneme kurzor na předchozí slovo.
- Přejetím prstem na druhém bodě od dlani přesuneme kurzor na další slovo.
- Pohybem prstu ve třetím bodě směrem k dlani přesuneme kurzor na předchozí řádek.
- Pohybem třetího bodu směrem od dlani přesuneme kurzor na další řádek.
- Pohybem prstů 2 a 3 směrem k dlani přesunete kurzor na předchozí odstavec.
- Pohybem bodů 2 a 3 od dlani přesunete kurzor na další odstavec.
- Pohybem prstů 1 a 3 (písmeno k) směrem k dlani přesunete kurzor na začátek textu.
- Pohybem prstů 1 a 3 (písmeno k) od dlani přesunete kurzor na konec textu.

Mazání

- Nejprve přesuňte kurzor na místo, které chcete smazat.

- Pohybem šestého bodu směrem k dlani si zapamatujete pozici a vložte značku.
- Poté přesuňte kurzor na konec textu, který chcete smazat.
- Nakonec odsuňte šestý bod od dlaně, aby se odstranilo vše od značky po kurzor.

Kopírování a vkládání

- Nejprve přesuňte kurzor na místo, ze kterého chcete kopírovat.
- Pohybem šestého bodu směrem k dlani si zapamatujeme pozici a vložíme značku.
- Poté přesuňte kurzor na konec textu
- Přejeďte body 1 a 4 (písmena c) směrem k dlani, abyste zkopírovali text do schránky.
- Vložte text ze schránky přejetím prstem po bodech 1, 2, 3, 6 (písmena v) nebo bodech 3–6 směrem k dlani
- Gesta jsou snadno zapamatovatelná, podobně jako klávesové zkratky ctrl+c, ctrl+v

Další užitečná gesta

- Body 1,5 (písmeno e) směrem k dlani: Dočasně přepne odezvu znaků; nastavení platí pouze do zavření klávesnice
- Body 2,6 směrem k dlani: Dočasně přepne odezvu na slova; nastavení je platné pouze do zavření klávesnice
- body 2, 3, 4, 5 (písmeno t) směrem k dlani: přepíná mezi primární a sekundární tabulkou Braillova písma, které lze vybrat v konfiguraci psaní Braillova písma

Režim čtení

K čtení a úpravám textu můžete také použít speciální režim čtení. Výhodou tohoto režimu je, že nemusíte klepat na tečky, stačí se dotknout obrazovky. Režim čtení můžete aktivovat klepnutím na písmeno R směrem k dlani. V režimu čtení fungují následující gesta:

- bod 1: předchozí znak
- bod 4: další znak
- bod 2: předchozí slovo
- bod 5: další slovo
- bod 3: předchozí řádek
- bod 6: další řádek
- Body 2, 3: předchozí odstavec
- Body 5, 6: následující odstavec
- body 1,3: začátek textu
- Body 4, 6: konec textu

V režimu čtení nelze psát. Můžete však používat gesta směrem k dlani a od dlaně, takže kopírování, mazání, mezery a backspace fungují.

Režim čtení se ukončí stejným gestem, jakým byl spuštěn, tj. přejetím písmene R směrem k dlani.

Pokročilá gesta

Na braillovské klávesnici můžete také používat další speciální gesta pro práci s textem. Tyto gesta kombinují některé z nejčastěji používaných úkolů do jedné kombinace bodů. Konkrétně jsou k dispozici gesta, která vám umožňují rychle mazat text. Provádějí se podržením šestého bodu a současným posunutím ostatních bodů směrem k dlani nebo od ní. Poté uvolněte oba body:

- Podržte bod 6 a přejeďte bodem 1 směrem k dlani: Vymaže předchozí znak
- Podržte bod 6 a přejeďte bodem 1 od dlaně: Vymaže následující znak
- Podržte bod 6 a přejeďte bodem 2 směrem k dlani: Vymaže předchozí slovo
- Podržte bod 6 a posuňte bod 2 od dlaně: Vymaže následující slovo
- Podržte bod 6 a přejeďte bodem 3 směrem k dlani: Vymaže předchozí řádek
- Podržte bod 6 a přejeďte bodem 3 od dlaně: Vymaže následující řádek
- Podržte bod 6 a přejeďte body 2 a 3 směrem k dlani: Vymaže předchozí odstavec
- Podržte bod 6 a přejeďte body 2 a 3 od dlaně: Vymaže následující odstavec
- Podržte bod 6 a přejeďte body 1 a 3 (písmeno k) směrem k dlani: Vymaže text od kurzoru až po začátek textu
- Podržte bod 6 a přejeďte body 1 a 3 (písmeno k) od dlaně: smaže text od kurzoru do konce textu

Potvrzení zadaného textu a opuštění editačního pole

K potvrzení zadaného textu nemusíte telefon otáčet a potvrzovat klepnutím. Potáhněte body 4 a 6 do dlaně, aby se text potvrdil. Pokud potáhnete body 4 a 6 opačným směrem, pole pro úpravy se zavře a text se neuloží.

Užitečná gesta

Pokud zjistíte, že během psaní potřebujete provést recalibraci, přejeďte písmenem x směrem k dlani. Pokud to nefunguje, můžete resetovat rozložení bodů v nastavení klávesnice.

Pokud si chcete vyzkoušet nebo osvěžit paměť ohledně gest na braillovské klávesnici, můžete zapnout nápovědu. V režimu nápovědy Corvus pouze oznámí, co dané gesto dělá, ale nic se nestane. Nápovědu můžete spustit přejetím písmene h směrem k dlani. Nápovědu můžete spustit také v režimu čtení.

4. Začínáme s Corvus Čtečka obrazovky

4.1 Základní funkce čtečky obrazovky

Kalendář, poznámky, budíky a počasí. To vše můžete pohodlně ovládat přímo z aplikace Corvus. Ale chtěli jste někdy používat i jiné aplikace, které běžně používají vaši přátelé a kolegové? Sada aplikací Corvus vás nijak neomezuje. Prostředí Corvus můžete kdykoli opustit. Ale Corvus vás neopustí. Pomocí čtečky obrazovky přečte i prostředí jiných aplikací a operačního systému Android.

Prozkoumejme nastavení vašeho smartphonu. Mnoho nastavení můžete změnit přímo v aplikaci Corvus. Ostatní nastavení nabízí samotný operační systém Android. Existuje několik způsobů, jak k nim přistupovat. Přímě v prostředí Corvus můžeme přejít do nabídky MENU>NASTAVENÍ, kde aktivujeme poslední položku, Nastavení Android. A zde opět poslední položku, Všechna nastavení.

Okno, které vám ukážeme, se bude lišit od okna ve vašem smartphonu. Nastavení systému se u různých zařízení liší. Čtečka obrazovky však funguje stejným způsobem. Když opustíme prostředí Corvus, ozve se stoupající tón, který nás upozorní na spuštění čtečky obrazovky, a Corvus oznámí základní informace o okně, do kterého jsme vstoupili.

Pohyb mezi položkami je stejný jako v prostředí Corvus. Mezi položkami se pohybujeme přejetím prstem nahoru a dolů. Corvus přečte, na kterou položku jsme se zaměřili, a znázorní náš pohyb mezi jednotlivými součástmi okna zobrazeného na obrazovce.

Když jsme otevřeli okno nastavení, Corvus nás upozornil, že na obrazovce je 32 položek, ale zobrazeno je pouze 14. Důvodem je, že celé okno se nevejde na obrazovku smartphonu. Proto používáme funkci posouvání, abychom se dostali k částem, které jsou momentálně skryté. Posouvání nám také pomáhá v dlouhých seznamech, takže nemusíme procházet všechny položky. Pokud chceme posouvat, přejetím dvěma prsty nahoru nebo dolů. Pokud přejetím nahoru, posuneme zobrazení dopředu a Corvus nás upozorní stoupajícími tóny. Naopak, pokud se chceme posunout zpět, přejetím dvěma prsty dolů. Corvus nás upozorní na posun dolů sestupnými tóny. Ve výchozím nastavení se nemusíme o posouvání starat. Corvus posouvá displej automaticky. V dlouhých seznamech však můžete chtít rychle přeskočit několik položek, a právě v takových případech se posouvání hodí.

Představme si situaci, kdy chceme nastavit odemykání telefonu pomocí otisku prstu. Nejprve přejetím prstem přes položky najdeme kategorii Biometrická data a zabezpečení. Stejně jako v prostředí Corvus potvrdíme položku klepnutím na ni. Jsme zpět v okně, tentokrát s konkrétními nastaveními.

Klepnutím na položku Otisky prstů se dostaneme k nastavení otisků prstů. Pokud se chceme vrátit o krok zpět, použijeme stejné gesto, jaké známe z prostředí Corvus: 1-SHIFT přejetí prstem doleva. Jen pro připomenutí, SHIFT 1 označuje tlačítko pro zvýšení hlasitosti.

Pokud se chcete vrátit na domovskou obrazovku, můžete použít gesto 1-SHIFT doleva a doprava. Stiskněte tlačítko pro zvýšení hlasitosti, položte prst na obrazovku, přejeďte doleva, podržte prst na obrazovce a přejeďte doprava. Poté tlačítko uvolněte.

Vyzkoušejte si nastavení svého telefonu. Mějte na paměti, že gesta čtečky obrazovky jsou často stejná jako gesta Corvus, která již znáte.

4.2 Rychlá nastavení a lišta oznámení

Přijaté zprávy, nastavení připojení, jas obrazovky. Tyto položky jsou zahrnuty v nabídce Rychlá nastavení a v oznamovací liště, tj. panelu oznámení. Podívejme se, jak k nim přistupovat.

V systému Android existuje místo, kde aplikace nepřetržitě zobrazují novinky a důležité informace. Například nové zprávy přijaté z Facebooku nebo WhatsApp. Tímto způsobem máte všechny nejnovější události na jednom místě. Z tohoto místa můžete také rychle zapnout nebo vypnout mobilní data nebo aktivovat režim letadlo.

Pro přístup k rychlým nastavením a oznamovacímu panelu se naučíme nové gesto. 2-SHIFT dvojité přejetí prstem shora dolů. Toto gesto funguje v rámci aplikace Corvus. Pokud chcete přistupovat k nabídce rychlých nastavení a oznamovacímu panelu z běžného prostředí Android, tj. z jakékoli běžné aplikace, která není součástí aplikace Corvus, jednoduše stáhněte lištu přejetím dvěma prsty od horního okraje obrazovky dolů.

Po provedení výše popsaného gestu se vždy nejprve otevře nabídka rychlých nastavení. Mezi položkami se můžete pohybovat přejetím prstem nahoru a dolů. Tuto nabídku můžete přizpůsobit různými způsoby. Zahrnuje například mobilní data, Wi-Fi, Bluetooth, režim letadlo atd. Klepnutím na konkrétní funkci ji můžete zapnout nebo vypnout nebo změnit její nastavení.

K oznámením z aplikací se dostanete stejným gestem, jaké používáte pro posouvání. Přejedte dvěma prsty odspodu nahoru. Na některých zařízeních se do panelu oznámení dostanete z nabídky rychlých nastavení přejetím 1-SHIFT doleva. Způsob přepínání závisí na konkrétním výrobci. Dalším přejetím prstem zobrazíte zobrazené položky. Kromě rychlých nastavení nyní můžeme také přistupovat k oznámením z aplikací. Klepnutím na položku se obvykle otevře konkrétní aplikace na konkrétním místě. Takto například otevíráme okno konverzace v aplikaci Messenger.

V průběhu času se může stát, že budete mít v oznamovacím panelu příliš mnoho položek. Proto budeme používat posouvání, abychom se dostali ke starším událostem. Všechna oznámení můžeme smazat aktivací příslušného tlačítka. To se obvykle nachází na konci. Z jiných tutoriálů si možná pamatujete gesto dolů a doprava. Nyní ho použijeme. Položte prst na obrazovku. Přejedte prstem dolů, držte prst na obrazovce a přejedte doprava. Kurzor nyní přeskočil na poslední položku, kterou je název sítě na tomto zařízení. Ale přímo nad ní je to, co hledáme. Přejedte tedy jedním prstem nahoru a potvrďte položku Vymazat oznámení klepnutím na ni.

Postupem času budete pravděpodobně chtít určit, které aplikace mohou zobrazovat oznámení na oznamovacích panelech a jak má vypadat okno rychlých nastavení. To můžete upravit přímo v nastavení svého smartphonu.

4.3 Chytré zaostření

Při používání aplikace Corvus Screen Reader k prohlížení okna aplikace můžete zjistit, že prvky jsou zbytečně rozděleny do více položek, což vyžaduje příliš časté přejetí prstem. Na jedné straně to má velkou výhodu, protože díky tomuto způsobu interpretace obrazovky Corvus neztrácí čas zbytečnou analýzou obsahu, což mu umožňuje udržovat velmi rychlou odezvu i na starších telefonech. To znamená, že i tam, kde se jiné čtečky chovají pomalu a neohrabaně, Corvus zůstává rychlý. Na druhou stranu jsou nyní na trhu velmi výkonné smartphony, takže někteří uživatelé mohou ocenit méně přejetí prstem k dosažení svého cíle, protože si nevšimnou rozdílu v době odezvy. Tento problém řeší funkce zvaná Smart Focus, která je v Corvus volitelná, takže si uživatelé mohou vybrat řešení, které

jim nejlépe vyhovuje, na rozdíl od jiných čteček. Nyní se podívejme, jak Smart Focus funguje a jak jej aktivovat.

Nejprve se podívejme, jak vypadá okno nastavení zjednodušení ovládání na smartphonu bez aktivované funkce Smart Focus. Všimněte si, že ke každému prvku je připojen textový popis, který musíme projít krok za krokem, i když jsou prvky v podstatě související. U každého prvku, stejně jako u jeho souvisejícího textového popisu, musíme samostatně přejít prstem dolů. Corvus však v mnoha případech dokáže související prvky kombinovat. Stačí pouze aktivovat funkci Smart Focus. Tuto funkci najdete v nastavení čtečky obrazovky.

Přejděte do nabídky MENU>NASTAVENÍ>ČTEČKA OBRAZOVKY, kde můžete aktivovat položku Smart Focus. Klepnutím změňte její stav na Zapnuto.

Když se nyní vrátíme do okna nastavení přístupnosti, zjistíme, že Corvus propojil štítky s prvky, takže můžeme poslouchat popis přímo u prvku nebo přejít přímo k dalšímu. Funkce Smart Focus propojuje štítky s editačními poli nebo tlačítky, čímž snižuje potřebu nadměrného posouvání po obrazovce.

4.4 Posuvníky

V prostředí Android se můžete setkat s posuvníky. Jedná se o ovládací prvek, který používáte například k nastavení hlasitosti telefonu nebo jasu obrazovky.

Pokud chceme upravit hodnotu posuvníku, musíme se na něj nejprve zaměřit. To znamená přesunout na něj pozornost čtečky. Vyzkoušejme to například na posuvníku Jas obrazovky, který se nachází v nabídce rychlých nastavení. V prostředí Corvus aktivujeme nabídku rychlých nastavení gestem 2-SHIFT dvojitým přejetím prstem dolů. Na obrazovce se zobrazí nabídka rychlých nastavení a protože patří do prostředí Android, aktivuje se také čtečka obrazovky. Poté najdete požadovaný posuvník jasu obrazovky buď posunutím obsahu obrazovky dolů, nebo prozkoumáním prstem.

Pokud chceme upravit hodnotu posuvníku, nejprve Corvusovi sdělíme, že chceme s posuvníkem pracovat. Stačí stisknout a uvolnit tlačítko 1-SHIFT. Nyní můžeme hodnotu posuvníku upravit přejetím prstem doprava nebo doleva.

Druhá možnost se nachází v kontextovém menu. Můžeme jej otevřít gestem nahoru a doprava. Položte prst na obrazovku, přejeďte prstem nahoru a ihned poté přejeďte prstem doprava. Poté prst uvolněte. V kontextovém menu přejeďte prstem dolů, abyste se přesunuli k možnosti Enter slider value (Zadat hodnotu posuvníku). Po klepnutí se zobrazí pole pro úpravy, do kterého můžete zadat přesné číslo. Corvus vás vždy upozorní na rozsah, který lze zadat.

Kromě jasu najdete posuvníky také v hudebních přehrávačích Android, nastavení hlasitosti a nastavení velikosti písma.

4.5 Nedávné, Domů, Zpět

Existují tlačítka, která se objevují téměř ve všech aplikacích. Pravděpodobně znáte tlačítko Domů. Může to být fyzické tlačítko, ale stále častěji se jedná o dotykové tlačítko uprostřed spodní části obrazovky. Kolem něj jsou tlačítka Zpět a Nedávné, která se někdy označují jako tlačítka spuštěných aplikací. Podívejme se, jak tato tlačítka fungují.

Tlačítka Nedávné, Domů a Zpět se zobrazují ve spodní části obrazovky. Najdeme je také v okně rychlých nastavení, které otevřeme dvojitým přejetím prstem dolů s podržením tlačítka SHIFT.

Nyní použijeme dotykové prozkoumávání. Položte prst na spodní část obrazovky a posuňte jej zleva doprava. Je užitečné si alespoň zhruba zapamatovat polohu každého tlačítka, které jste prstem našli. Pokud chcete aktivovat konkrétní tlačítko, stačí na něj po zaostření klepnout kdekoli na obrazovce.

Tlačítko Zpět nás vždy vrátí o jeden krok zpět. Čtečka obrazovky Corvus také poskytuje zkratku pro tento účel: 1-SHIFT přejetí prstem doleva, což dělá prakticky totéž.

Druhé tlačítko je tlačítko Domů. Ani toto tlačítko nemusíte hledat, protože čtečka Corvus mu přiřadila zkratku 1-SHIFT přejetí prstem doleva a doprava. Stiskněte tlačítko pro zvýšení hlasitosti (tj. 1-SHIFT), položte prst na obrazovku, přejeďte prstem doleva, podržte prst na obrazovce a přejeďte prstem doprava. Poté uvolněte tlačítko hlasitosti a Corvus vás přenese na hlavní obrazovku, neboli domovskou obrazovku. Zapamatovat si polohu samostatného tlačítka Domů na obrazovce však může být užitečné, pokud se z nějakého důvodu vypne čtečka obrazovky a my se potřebujeme vrátit na hlavní obrazovku Corvus a do jejího zvukového prostředí.

Třetí tlačítko, které se obvykle nachází zcela vlevo (ale u některých telefonů vpravo), je tlačítko Nedávné (neboli tlačítko spuštěných aplikací). Jeho klepnutím se dostaneme do okna, které zobrazuje všechny aplikace Android, které jsme nedávno otevřeli a které stále běží na pozadí.

Toto okno vypadá na různých zařízeních odlišně. Prozkoumejte jej dotykem, protože standardní přejetí prstem shora dolů zde nemusí vždy fungovat. Vyzkoušejte si, jak to funguje u vás.

Ve spodní části tohoto okna se obvykle nachází tlačítko, které nám umožňuje zavřít všechny aplikace. Tlačítko najdeme přejetím prstem dolů a doprava. Klepnutím na něj potvrdíme a všechny spuštěné aplikace se zavřou. Samozřejmě se nemusíte bát tuto funkci používat. Corvus a jeho čtečka obrazovky budou i nadále spuštěny a po aktivaci tlačítka pro zavření spuštěných aplikací se ocitnete zpět na hlavní domovské obrazovce Corvus.

V novějších verzích operačního systému Android můžete zjistit, že tato tlačítka nejsou k dispozici ve spodní části obrazovky nebo že jsou k dispozici pouze některá z nich. V takovém případě můžete jako alternativu stále použít výše uvedená gesta Corvus. Již jsme zmínili, že tlačítko Domů lze aktivovat gestem 1-SHIFT přejetím prstem doleva a doprava a tlačítko Zpět gestem 1-SHIFT přejetím prstem doleva. Pokud však někdy ovládáte telefon jednou rukou, mohou se vám tlačítka ve spodní části obrazovky hodit.

4.6 Dolů a doprava

Víte, jak to je. Procházíte konverzace, jen abyste našli tlačítko pro napsání nové zprávy. V Messengeru, WhatsAppu, všude je toto tlačítko úplně dole. Dnes vám ukážeme, jak ušetřit drahocenné minuty. A uděláme malý obrázek.

Jsme v okně aplikace WhatsApp a chceme napsat novou zprávu někomu, kdo není v našem seznamu naposledy použitých kontaktů. Hledáme tlačítko Nový chat. První možností je procházet seznam, dokud ho nenajdeme. Zdá se však, že to bude trvat dlouho. V takových situacích nám pomůže gesto přejetím prstem dolů a doprava. Položíme prst na obrazovku, přejetím dolů a doprava necháme prst na obrazovce a přejetím doprava. Tím se Corvus přesune na poslední položku na obrazovce. V našem případě na položku Nový chat.

Gesto funguje i opačně. Pokud se chceme vrátit na začátek seznamu zpráv, nakreslíme čáru nahoru a doleva. Položte prst na obrazovku, přejeďte nahoru, držte prst na obrazovce a přejeďte doleva.

Tato gesta jsou užitečná také při procházení webových stránek. Pokud máte otevřenou webovou stránku v prohlížeči Google Chrome, můžete rychle přejít do nabídky aplikace Chrome a adresního řádku přejetím prstem dolů a doprava. Vyzkoušejme to. Spustíte Chrome. Otevře se domovská stránka. Chceme ale zadat novou adresu. Přejeďte prstem dolů a doprava, abyste se přesunuli na konec webového prvku a otevřeli nabídku aplikace Chrome. Tam nyní můžeme zadat adresu webové stránky, kterou chceme otevřít.

4.7 Používání braillské klávesnice v čtečce Corvus

Pokud používáte počítač pro práci, pravděpodobně jste se postupem času naučili některé klávesové zkratky. Možná jste si také přáli mít klávesnici ke svému smartphonu, abyste mohli rychle procházet aplikace pro Android. Dobrou zprávou je, že takovou klávesnici můžete mít, aniž byste ji museli nosit s sebou.

Pokud jste dosud nepoužívali braillskou klávesnici k psaní do editačních polí, doporučujeme vám nejprve se seznámit s jejím fungováním v prostředí Corvus. Pomohou vám k tomu návody k braillské klávesnici v předchozích kapitolách této příručky. V této příručce předpokládáme, že k psaní používáte braillskou klávesnici a jste obeznámeni s gesty na braillské klávesnici.

Důležitá poznámka: Funkce braillské klávesnice můžete používat pouze v prostředí čtečky obrazovky od verze Android 13.

Chcete-li používat braillskou klávesnici v prostředí čtečky obrazovky, musíte povolit pokročilá gesta a také povolit ovládání Braille:

- Otevřete hlavní nabídku > Nastavení > Gesta > Gesta čtečky obrazovky. Zapněte možnost Pokročilá gesta.
- V hlavní nabídce přejděte do Nastavení > Čtečka obrazovky a aktivujte možnost Povolit ovládání Braillovým písmem.

Od této chvíle se braillská klávesnice aktivuje také ve čtečce obrazovky, když nastavíte telefon do příslušné polohy. Nastavení se řídí nastavením braillské klávesnice. Pokud tedy používáte režim držení v ruce, klávesnice se aktivuje, když nakloníte telefon k jedné z jeho hran. Pokud používáte režim položení na stůl, klávesnice se aktivuje, když telefon umístíte do vodorovné polohy.

- Spustíte libovolnou aplikaci pro Android.
- Otočte telefon do požadované polohy. Pokud používáte braillskou klávesnici v ručním režimu, otočte telefon na jeho okraj. Pokud používáte stolní režim, položte telefon vodorovně, jako byste chtěli psát na braillské klávesnici v editačním poli.

Nyní lze pro ovládání použít následující zkratky:

- Bod 1 z dlaně: Další objekt (stejně jako gesto přejetím dolů).
- Bod 1 k dlani: Předchozí objekt (stejně jako gesto přejetím nahoru).
- Bod 3 do dlaně: Posun nahoru (stejně jako dvojité přejetí prstem nahoru).
- Bod 3 z dlaně: Posun dolů (stejně jako dvojité přejetí prstem dolů).
- Body 1 a 3 k dlani: Skok před velký objekt (stejně jako gesto nahoru a doleva).
- Body 1 a 3 od dlaně: Skok za velký objekt (stejně jako gesto dolů a doprava).

- Body 4 a 6 do dlaně: Kliknutí na objekt (stejně jako klepnutí).
- Body 4 a 6 z dlaně: Tlačítko Zpět (stejně jako 1-SHIFT přejetím doleva nebo tlačítko Zpět v dolní části obrazovky).
- Body 4 a 5 do dlaně: Domů (stejně jako podržení 2-SHIFT, nebo gesto 1-vlevo a vpravo, nebo stisknutí tlačítka Domů ve spodní části obrazovky).
- Body 5 a 6 do dlaně: Přehled (stejně jako tlačítko nedávných akcí ve spodní části obrazovky).
- Body 4, 5, 6 do dlaně: Panel oznámení.
- Body 4, 5, 6 od dlaně: Panel rychlých nastavení.
- m do dlaně: Kontextové menu.
- m od dlaně: Akce usnadnění přístupu.
- s na dlaň: Plynulé čtení.

Pro pohyb mezi prvky použijte:

- b: Tlačítko Další.
- C: Další zaškrtačací políčko.
- e: Další pole pro úpravy.
- s: Další posuvník.

Výše uvedené zkratky se zaměří na další typ prvku. Můžete se pohybovat opačným směrem stisknutím šesté tečky před písmenem. Chcete-li se například přesunout do předchozího editačního pole, stiskněte tečku 6 a poté zadejte písmeno e.

Pokud si chcete osvěžit paměť ohledně zkratk, můžete spustit funkci nápovědy. Přejeďte prstem po písmenu h do dlaně. Po provedení zkratky nebo gesta Corvus oznámí její funkci. Funkci nápovědy můžete vypnout opětovným přejetím prstem po písmenu h do dlaně.

Pokud se vám při psaní na braillové klávesnici nelíbí ani režim pro ruční držení, ani režim pro položení na stůl, můžete si vytvořit vlastní polohu, která vám vyhovuje. V nastavení braillové klávesnice vypněte možnost automatického přizpůsobení režimu podle polohy zařízení. Poté, když budete chtít psát na braillové klávesnici, použijte gesto 1-SHIFT přejetím třemi prsty nahoru. Toto gesto funguje jak v prostředí čtečky obrazovky, tak v prostředí Corvus.

4.8 Práce s webovými stránkami

4.8.1 Začínáme s webem

Přemýšleli jste někdy o procházení webu na svém smartphonu? V tomto tutoriálu vám ukážeme, jak pomocí gest navigovat mezi prvky na webových stránkách v webovém prohlížeči.

Pokud jste zvyklí procházet webové stránky na počítači, pravděpodobně používáte klávesové zkratky k navigaci mezi prvky. Například písmeno H přeskočí na nadpisy. Na smartphonu to funguje podobně, s tím rozdílem, že budeme používat gesta. Novější smartphony také umožňují používat braillovou klávesnici, která umožňuje navigovat mezi prvky pomocí písmen. Postupně vám ukážeme, jak procházet webové stránky, jak se pohybovat mezi jednotlivými prvky, jak definovat gesta pro nejčastěji používané typy prvků a jak upravit seznam objektů, které nepoužíváte. Ukážeme vám také, jak procházet webové stránky pomocí braillové klávesnice. Průvodce je rozdělen do několika částí. V první části vám ukážeme, jak načíst webovou stránku a přepínat mezi objekty, mezi kterými chcete procházet.

Webové stránky mohou být jednoduché, ale také velmi rozsáhlé. Připravili jsme návod tak, aby se v něm rychle zorientovali i uživatelé, kteří procházejí webové stránky pouze na svých smartphonech a nemají žádné zkušenosti s procházením webu na počítači.

V tomto průvodci budeme používat prohlížeč Google Chrome. Máme však dobré zkušenosti i s jinými prohlížeči, například Microsoft Edge. Ovládací prvky prohlížeče se mohou lišit, ale navigace mezi prvky na webových stránkách je stejná.

Po spuštění prohlížeče Google Chrome se ocitnete na domovské stránce nebo na stránce, kterou jste naposledy navštívili. Chcete-li přejít do pole pro zadání nové webové adresy, přejeďte prstem dolů a doprava. To znamená, že prstem přejeďte dolů, podržte prst na obrazovce a přejeďte doprava. Tím se dostanete za velký objekt, v tomto případě za celou načtenou webovou stránku. Zobrazí se vám další možnosti prohlížeče. Opakovaným přejetím prstem dolů se dostanete do pole pro zadání adresy. Klepněte na něj a zadejte adresu.

Tip: V prohlížeči Chrome můžete do tohoto editačního pole také zadat, co hledáte, například „recept na polévku“ nebo „nemovitosti ve městě“.

Jakmile se stránka načte, můžete procházet celý obsah přejetím prstem dolů pro posun vpřed a přejetím prstem nahoru pro posun zpět. Vybraný prvek (odkaz, tlačítko, pole pro zadávání) můžete aktivovat klepnutím na něj.

Všimněte si, že výška hlasového výstupu se na webové stránce mění. Tímto způsobem Corvus rozlišuje mezi rozhraním aplikace a webovou stránkou. Změnu výšky hlasu můžete upravit v nastavení řeči.

Výše popsané procházení webu je jednoduché, ale velmi časově náročné. Na webových stránkách obvykle hledáme něco konkrétního. Pokud například chceme přečíst článek, hledáme nadpis. Pokud vyplňujeme formulář, zajímají nás prvky formuláře. Můžeme určit, ke kterým objektům na stránce chceme přejít. Corvus pak bude přeskakovat pouze mezi konkrétními objekty.

Nadpisy se na webových stránkách obvykle používají k označení názvů článků a nadpisy se také používají k označení výsledků vyhledávání. Pokud chceme procházet nadpisy, musíme nejprve nastavit typ objektu, kterým chceme procházet. To provedeme gestem 1-SHIFT swipe down nebo 1-SHIFT swipe up. Po výběru typu objektů procházíme gestem doleva a doprava.

Všimněte si, že přejetí prstem dolů stále funguje. Pokud se tedy zastavíme u nadpisu, můžeme pokračovat ve čtení obsahu přejetím prstem dolů, aniž bychom něco přeskočili.

Na webových stránkách můžete spustit plynulé čtení gestem 1-SHIFT a přejetím doprava. Můžete jej zastavit tlačítkem 2-SHIFT.

Pomocí gesta 1-SHIFT nahoru a dolů se můžete zaměřit na různé typy objektů, jako jsou prvky formulářů, tlačítka, tabulky, slova, znaky atd.

4.8.2 Nastavení prohlížení webových stránek

Procházení webových stránek na smartphonu může být zdlouhavé. Zde vám ukážeme, jak zúžit seznam dostupných objektů, které jsou přístupné při přepínání pomocí gesta 1-SHIFT nahoru a dolů. Ukážeme vám také, jak definovat gesta pro nejčastěji používané prvky.

Pravděpodobně jste si všimli, že při procházení dostupných objektů na webových stránkách je k dispozici poměrně mnoho možností. Mnohé z nich nepoužíváte a chtěli byste seznam zúžit. Nebo

byste chtěli ponechat v seznamu ty, které nepoužíváte, a definovat vlastní gesta pro ty, které používáte často.

Seznam objektů dostupných pomocí gest 1-SHIFT nahoru a dolů lze zúžit. To vám umožní vyloučit objekty, které často nepoužíváte.

- V hlavním menu aktivujte nastavení, čtečku obrazovky, skryté preferované objekty na webu.
- Přejeďte prstem nahoru a dolů a procházejte dostupné objekty.
- Označte ty, které chcete ze seznamu vynechat, přejetím prstem doprava.
- Nastavení zavřete klepnutím.

Můžete také určit typ objektu, který bude přednastaven. To znamená, že po načtení webové stránky bude tento typ nastaven automaticky a můžete jej automaticky najít přejetím prstem doprava a doleva. To můžete provést v nastavení > čtečka obrazovky > přednastavený preferovaný objekt. Zde vyberte jeden z dostupných objektů.

Můžete také definovat vlastní zkratky pro pohyb mezi objekty. Postupujte takto:

- V nabídce otevřete Nastavení > Gesta > Gesta čtečky obrazovky > Webová gesta
- V kontextové nabídce aktivujte položku Definovat zkratku
- V okně, které se otevře, je k dispozici několik možností: Položka Shift určuje, zda bude vaše gesto používat klávesu Shift.
- Položka Gesto určuje konkrétní gesto, které budete používat. Například trojitě přejetí prstem nahoru.
- Položka Funkce určuje konkrétní funkci. Například přesun na předchozí prvek formuláře.
- Nastavení uložte aktivací položky Uložit.

Nezapomeňte, že Corvus rozlišuje mezi oblastí webové stránky a oblastí aplikace, takže můžete pro web a aplikace používat různé kombinace zkratk a gest.

Postupem času pravděpodobně zjistíte, že chcete mít některé typy objektů v seznamu dostupných objektů a pro jiné nastavit konkrétní gesta. Je na vás, jak budete postupovat; Corvus v tomto ohledu umožňuje velkou kreativitu. Pokud používáte braillovskou klávesnici, doporučujeme vám přečíst si také průvodce popisující, jak navigovat na webu pomocí braillovské klávesnice.

4.8.3 Používání braillovské klávesnice na webu

Používáte smartphone k procházení webu? Používáte gesta k navigaci mezi různými typy objektů? Podobně jako při navigaci v běžných aplikacích pro Android může být navigace v webových dokumentech s braillovskou klávesnicí ještě rychlejší. Doporučujeme vám však, abyste se nejprve seznámili s jejím fungováním v předchozích kapitolách tohoto průvodce.

Chcete-li používat braillovskou klávesnici v prostředí čtečky obrazovky, musíte povolit pokročilá gesta a také povolit ovládání Braille, jak je popsáno v kapitole o používání braillovské klávesnice s čtečkou Corvus. Po spuštění prohlížeče Google Chrome se načte vaše domovská stránka nebo stránka, na které jste byli naposledy. Od tohoto okamžiku můžete používat pouze braillovskou klávesnici. Pokud používáte režim držení v ruce, nakloňte telefon na bok, nebo pokud jste zvyklí používat režim na stole, položte jej naplocho. Corvus oznámí, kdy je klávesnice aktivována. Pokud používáte rychlou navigaci na webových stránkách na počítači, rychle si zvyknete na používané zkratky:

- Přejetím prstem od dlaně k bodu 1 se posunete na stránce dopředu.

- Přejetím prstem od bodu 1 směrem k dlani se posunete zpět na stránce.
- Chcete-li načíst novou webovou adresu, přesuňte se za velký objekt a přejeďte body 1 a 3 od dlaně.
- Stisknutím písmene e přejdete do pole pro zadání adresy.
- Chcete-li potvrdit pole pro zadání adresy, přejeďte body 4 a 6 směrem k dlani. Podobně po zadání adresy přejeďte body 4 a 6 směrem k dlani.
- Pomocí písmene h se přesuňte vpřed mezi nadpisy.
- Pomocí písmene K se posunete vpřed mezi odkazy.
- Pomocí písmene B se přesuňte vpřed mezi tlačítky.
- Pomocí písmene C se přesuňte mezi zaškrtačovacími políčky.
- Pomocí písmene F se přesuňte vpřed mezi prvky formuláře.
- Pomocí písmene l se posuňte vpřed v seznamech.
- Pomocí písmene t se pohybujete vpřed po tabulkách.

Tyto klávesové zkratky nás posouvají vpřed. Pokud chceme jít opačným směrem, použijeme velká písmena, například ve slovenském standardu vložíme před písmeno číslo 6. Chceme-li se například přesunout k předchozímu prvku formuláře, nejprve stiskneme číslo 6 a poté písmeno f.

Pokud se chceme pohybovat například mezi nadpisy třetí úrovně, nejprve stiskneme číslo (body 3, 4, 5, 6) a poté písmeno c (body 1, 4).

Můžete se také pohybovat mezi nadpisy konkrétní úrovně v opačném směru. V tomto případě nejprve zadejte body 4, 5 (předpona pro řecká písmena) a poté číslo nadpisu, například body 1, 4 pro nadpis třetí úrovně.

Další užitečná gesta na braillské klávesnici

- Z braillské klávesnice se také můžeme vrátit o stránku zpět, tj. stisknout tlačítko Zpět, podobně jako při provedení gesta 1-SHIFT přejetím prstem doleva. To provedeme přejetím prstem po bodech 4 a 6 od dlaně.
- Na domovskou obrazovku se můžeme vrátit přejetím bodů 4 a 5 směrem k dlani.

4.9 Smartphone s aplikací Corvus Reader dočasně v rukou vidoucí osoby

Již víme, že v prostředí Android můžeme používat různá gesta Corvus. Může se však stát, že se ocitnete v situaci, kdy vám s používáním smartphonu chce pomoci někdo, kdo není obeznámen s Corvusem ani se specifiky ovládání smartphonu nevidomými lidmi obecně. V nejlepším případě může Corvus vidoucí osobu rozptýlit, ale často to může být i nepříjemné. Vidoucí lidé málokdy chápou, že způsob, jakým nevidomí ovládají smartphony, se musí zásadně lišit od toho, na co jsou zvyklí oni sami. Koneckonců, podobná situace existuje u osobních počítačů a jejich ovládání nikoli pomocí počítačové myši, ale výhradně pomocí klávesnice.

Představte si situaci, kdy vidící osoba chce něco prohlédnout na vašem smartphonu nebo vám pomoci s nastavením. V takovém případě budete pravděpodobně chtít provést několik úprav, aby jej mohla používat.

Funkce čtečky obrazovky lze v zásadě vypnout dvěma způsoby.

První metoda je vhodnější pro trvalé deaktivování čtečky. Používají ji spíše zřetelně postižení uživatelé, kteří ještě částečně vidí na telefon a nechťejí, aby se čtečka automaticky spouštěla po opuštění

prostředí Corvus. V takovém případě v nastavení čtečky, které najdete v MENU>NASTAVENÍ>ČTEČKA OBRAZOVKY, deaktivujte položku Automaticky aktivovat při opuštění Corvus. Pokud je tato položka nastavena na Vypnuto, čtečka se nespustí při spuštění běžné aplikace Android ani při aktivaci nabídky rychlých nastavení a oznamovacího panelu a telefon se bude chovat přesně tak, jak by to očekávali vidoucí uživatelé. Pokud nastavíte tuto možnost, protože chcete na chvíli svěřit svůj telefon vidoucí osobě, nezapomeňte, že když vám telefon vrátí, gesto pro návrat na domovskou obrazovku Corvus nebude fungovat. Budete ji tedy muset požádat, aby ji aktivovala, nebo se naučit, jak aktivovat tlačítko DOMŮ, které se obvykle nachází uprostřed spodní části obrazovky nebo pod ní. V prostředí Corvus můžete poté snadno znovu aktivovat funkci čtečky po opuštění Corvus.

Pokud potřebujete dočasně vypnout čtečku obrazovky v jakékoli aplikaci pro Android, v nastavení Androidu, stejně jako v oznamovacím panelu a nabídce rychlých nastavení, je vhodnější druhá možnost. Stačí stisknout obě tlačítka hlasitosti (pro snížení a zvýšení hlasitosti) tak, že nejprve stisknete tlačítko pro zvýšení hlasitosti, podržíte ho, stisknete tlačítko pro snížení hlasitosti a poté je uvolníte.

Uslyšíte charakteristický zvuk, kterým vám Corvus dává vědět, že funkce čtečky obrazovky jsou vypnuty. Nyní nebude fungovat přejíždění prstem po prvcích a klepání pro jejich aktivaci. Telefon se chová téměř tak, jako by Corvus nebyl nainstalován. Režim můžete deaktivovat pomocí stejné zkratky.

Tato zkratka je však ve výchozím nastavení deaktivována. Pokud ji chceme aktivovat, abychom ji mohli používat, najdeme ji v nastavení Corvus, tentokrát však v sekci Gesta. Zde potvrdíme položku Gesta ve čtečce obrazovky. Poté nastavíme položku Povolit zkratku pro přepnutí dotykového procházení na Zapnuto.

To nám umožní zapínat a vypínat dotykové procházení v aplikacích nebo nastaveních Androidu současným stisknutím tlačítek hlasitosti. Upozorňujeme, že současným stisknutím tlačítek hlasitosti se aktivuje nebo deaktivuje čtečka poskytovaná systémem (viz popis nastavení výše) a je ovládána systémem Android. Kombinace tlačítek popsaná výše se používá k aktivaci a deaktivaci speciálního režimu čtečky Corvus.

Nezapomeňte, že když dáte telefon vidoucí osobě, měli byste vypnout stmívání obrazovky, v případě potřeby zvýšit jas a případně změnit výchozí klávesnici.

5. A co dál? – Závěr

Pokud chcete více informací, neváhejte prozkoumat naše webové stránky. Kromě Corvus zde najdete také kompletní uživatelskou příručku a další užitečné informace ke stažení.

Doporučujeme také nahlédnout do nápovědy Corvus přímo v sadě aplikací Corvus, kde najdete například seznamy gest používaných v aplikaci Corvus.

Kontextovou nápovědu v prostředí Corvus můžete vyvolat gestem 2-SHIFT + DOUBLE TAP (tj. stisknutím tlačítka pro snížení hlasitosti a současným klepnutím na obrazovku dvěma prsty).

Na závěr bychom vám chtěli popřát nejen spoustu zábavy s Corvusem, ale především to, aby se naše aplikace stala vaším nepostradatelným pomocníkem v každodenním životě. Těšíme se také na vaši zpětnou vazbu, zda a jak vám tento průvodce a především Corvus pomohl a jaká další vylepšení byste ocenili.

Více na www.corvuskit.com